

FÖRSVAR UTBILDAREN

Hemberedskap

– Är du förberedd?

SID 16

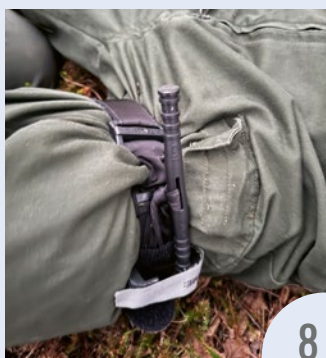
INNEHÅLL nr 1 2026

OMSLAGSBILD:

Hur ser din hemberedskap ut? Är du förberedd om krisen eller kriget kommer? Försvarsutbildarnas föreläsning "För din säkerhet!" lyfter vad som är viktigast och hur du fixar det i praktiken. Foto: David Pereiras / Shutterstock.com

- 3. LEDAREN
- 4. Nya artister tar klivet in i totalförsvaret
- 6. Trygghetspunkter för kris och krig
- 8. Frivillig repetition för värnpliktiga
- 10. NYTT FRÅN KANSLIET
INFORMATION FRÅN FÖRSVARSUTBILDARNA
- 11. Nya och större uppdrag för Försvarsutbildarna under 2025
- 12. TOTALFÖRSVARINFORMATION
Ett annat USA
- 14. UNGDOM
Vi följer ungdomarna mot framtiden
- 16. ÖKA DIN FÖRMÅGA
Hur ser din hemberedskap ut?
- 18. BEREDSKAPSSEKTORER
Nytt system ska stärka det civila försvaret
- 20. TEKNIK
Drönare i modern krigföring – och i vardagen
- 22. NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN
- 26. KRÖNIKAN
Alla behövs – alla kan göra skillnad
- 27. PROFIL
Ung ledare inom Försvarsutbildarna – Att ge tillbaka
- 28. NOTISER OM TOTALFÖRSVARET

8

14

16

FÖRSVARS UTBILDAREN

Tidningen är utgiven av
Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE: Generalsekreterare, Bo Stennabb
CHEFREDAKTÖR: Kristoffer Bäckström, Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se
REDAKTÖR: Anna Widerberg. REDAKTIONSSSEKRETERARE: Anna Karlsson
LAYOUT OCH TRYCK: www.ClearDesign.se

MANUSSTOPP: Manusstopp för nr 2 2026 är den 20 februari 2026
UPPLAGA: Upplaga ca 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2026

VI ÄR EN VIKTIG KRAFT I EN OSÄKER VÄRLD

Foto: Anna Karlsson

KNAPPT HANN 2026 STARTA innan vi fick se nya, tydliga tecken på en omvärld med fortsatt ökad instabilitet, stormaktskonfrontationer och regionala kriser med globala effekter. Konflikten i Ukraina fortsätter att dominera Europas säkerhetsagenda, där bristen på tydliga säkerhetsgarantier för Ukraina och pågående förhandlingar med västliga partner fortfarande utgör ett osäkert element i det framtida säkerhetsläget. I Mellanöstern kvarstår djup osäkerhet med flera parallella konflikter och influenser från regionala makter. I Venezuela har de senaste amerikanska militära insatserna och gripandet av president Maduro signalerat en ytterligare förskjutning i hur stormakter agerar utanför sina regionala sfärer. Ryssland fortsätter att spela en central roll i den globala säkerhetspolitiska utvecklingen, även utanför Ukraina, genom konfrontationer med västliga länder. Det har bland annat manifesterats i sjö- och handelsrelaterade incidenter mellan USA och ryskflaggade fartyg. Och som om detta inte var nog har debatten om strategiskt inflytande i Arktis och kring Grönland intensifierats, där USA:s uttalanden om potentiella territoriella anspråk har väckt oro bland Nato-allierade och särskilt Danmark.

INSTABILT PÅ FLERA FRONTER

Sammanfattningsvis präglas det internationella säkerhetsläget av instabilitet på flera fronter, med en kombination av konventionella konflikter, stormaktsintressen och regionala kriser. Det ger en bild av en värld där geopolitiska spänningar är utbredda och där de strategiska val som fattas av nyckelaktörer har betydande konsekvenser för global säkerhet och stabilitet.

Dessa frågor stod av förklarliga skäl även i fokus vid Folk och Försvars rikskonferens som genomfördes i mitten av januari. Rikskonferensen genomfördes för första gången 1946 och årets konferens markerade därmed 80 år som arena för försvars- och säkerhetsfrågor. Precis som vid starten efter andra världskrigets slut är utmaningarna stora, liksom behovet av kunskap, dialog och samverkan i hela samhället.

HANDLINGSKRAFT OCH LEVERANS

Huvudtemat för årets konferens var "Handlingskraft och leverans", med den övergripande frågeställningen om Sverige

och Europa kan leverera den försvars- och säkerhetsförmåga som det nya säkerhetsläget kräver.

Programmet inleddes med en utblick från global osäkerhet till svensk verklighet, för att på så sätt lägga grunden för handlingskraften: att förstå var vi står, vart vi är på väg och vad som krävs för att förvandla beslut till faktisk förmåga. Därefter diskuterades hur säkerhet skapas genom samarbete och hur uppbyggnad av förmåga inom totalförsvaret sker genom övning, leverans av materiel och reformer. Avslutningsdagen fokuserade på trygghet, tillit och hur vi stärker försvarsviljan och demokratin i en tid av prövningar.

STARK ENIGHET

Efter att ha följt konferensen på plats i Sälen under tre dagar kan jag återigen konstatera att den politiska enigheten kring dessa frågor är mycket stark, viljan finns och uppbyggnad av förmågan inom totalförsvaret är under positiv utveckling på både det civila och det militära området. Jag kan också stolt konstatera att Svenska Försvarsutbildningsförbundet utgör ett oerhört värdefullt bidrag i detta arbete. Genom vår totalförsvarsinformation ökar vi kunskapen hos allmänheten om var vi som nation står och vart vi är på väg och på så sätt stärker vi även försvarsviljan. Genom våra utbildningar och kurser bidrar vi till en starkare krigsorganisation och ökad motståndskraft hos befolkningen. Lite fler exempel om vad vi gjorde 2025 och mycket annat intressant går att ta del av längre fram i detta nummer. Trevlig läsning!

BO STENNABB, generalsekreterare

Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ADRESS: Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS: Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON: 08-587 742 00

E-POST: forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA: www.forsvarsutbildarna.se

ADRESSÄNDRINGAR:

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

Alternativt, mejla via:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

NYA ARTISTER TAR KLIVET IN I TOTALFÖRSVARET

Axel Nilsson tycker att det är bra att utbildningen både innefattar militära och musikaliska inslag. Foto: Kin Isaksson

Grundkursen för fältartister har fått såväl större djup som bredd. Idag förbereds de för stabsbefattning och att kunna ingå i grund- eller krigsorganisationen.

SJÄLVKLART SKULLE TAMBURINEN med i Sara Lauingers packning. Och självklart var det pirrigt att mönstra in i en ovan grön miljö för en yrkesverksam sångerska och musiker. Hon har dock ett försprång. Hon är gift med en militär och har därmed ett hum om kasernlivet, om vikten av stängda byxfickor och putsade kängor. Hon har hört talas om hur exercisen går till och hur man lär sig marschera.

När kursdeltagarna en solig oktoberfredag anländer till Hemvärnets stridsskola i Vällinge slott i Salem, väntar bland annat kurschef Görgen Karlehav och fältartisternas ordförande Maria Almlöv på dem.

DELAKTIG I NÅGOT STÖRRE

– Vi klev rätt in i hetluften. Det första vi gjorde var att pröva ut vår uniform och jag fick en som passade hela vägen. Till och med skorna var perfekta i passform. Även om vi nu bara skrapat på ytan under dessa dagar så ger det en känsla av att vi är delaktiga i något som är så mycket större än att bara stå på scen. Det ger blandade känslor att plötsligt vara krigsplacerad, att ha klivit rätt in i hetluften och vara en del av oss som försvarar Sverige, säger 37-åriga Sara Laulinger, som under många år frilansat som sångerska men aldrig förr burit militära kläder.

Fältartisternas ordförande Maria Almlöv hade lockat henne med löften om fin gemenskap och framförallt ett

fantastiskt kul sätt att göra något riktigt viktigt. Och hur viktiga de är, har Sara Lauinger nu blivit varse.

ERFARENHETER TAS TILLVARA

Hon är imponerad av hur instruktörerna bemödar sig om att verkligen se kursdeltagarna med alla de olika erfarenheter de har i bagaget. Men hon slås också av att det är ordning och reda och en helt annan struktur än vad hon är van vid från sitt musikerliv. Fyrkantigt på ett bra sätt. Men också många nya begrepp att lära sig.

– Vad omgivningen säger? De tycker att jag gör något bra, och mina barn kanske till och med är lite imponerade. Men jag vill gärna bidra till att soldaterna ska känna meningsfullhet vid fronten den dagen det hettar till, säger Sara Laulinger.

ORON I OMVÄRLDEN PÅVERKAR

Axel Nilsson möts även han av många nya erfarenheter och ansikten under denna utbildningshelg. Liksom Sara är han hitlockad av Maria. De har spelat ihop förr.

–Det är klart att oron i världen påverkar mig, vi pratar mycket om det här och när jag blir påmind om omvärldsläget i media känns det framför allt bra att veta vad jag kommer ha för uppgift vid en höjd beredskap eller eventuellt krig, säger Axel Nilsson.

Axel Nilsson som är 29 år arbetar till vardags deltid på Kulturskolan i Haninge som trummlärare, ett instrument som varit hans kärlek sedan tidig ålder.

– Vi är fyra trummisar på utbildningen. Många? Nä, med all rätt. Vi är viktiga. Det är vi trummisar som håller ihop låtarna med tempo och takt, och kul att få ta med instrumenten in i den gröna miljön, säger Axel Nilsson som tycker att kursledarna har lyckats bra med att på ett avdramatiserat sätt fått till en utbildning som både innefattar militära och musikaliska inslag.

Han har inte gjort värnplikt men får nu för första gången prova att skjuta automatkarbin. Det är inte alls så dramatiskt som han trott, vilket inte heller övningarna i taktiskt omhändertagande av stridsskadade varit.

– Nu har jag fått en tydligare bild av hur saker i en militär omgivning ser ut och det känns bra att vara en del av totalförsvaret, där alla har en uppgift, vilket för min del handlar om att vara fältartist.

PROFFSIGARE UTBILDNING

Kurschefen Görgen Karlehav, som har nästan ett helt arbetsliv bakom sig i det militära, började som instruktör och blev kurschef 2014. Han ser nu hur utbildningen professionaliserats på flera plan.

– Idag har vi svensk musikelit i vårt förbund. Och vi behöver dessvärre emellanåt tacka nej till bra och passande sökande, för att söktrycket är så stort. Fältartisterna har jobbat mycket med kvalitetshöjning inte minst när det gäller underhållningsdelen. Man har börjat tänka mer inkluderande. Det är viktigt att ge alla kamrater omkring sig samma chanser vad det än gäller. Inte minst inom fältartisterna har styrkan professionaliserats avsevärt. Inom alla kategorier, från musiker till sångare, magiker och stå upp-komiker. Och självfallet verkar alla inom ramen för konstnärlig frihet. Det enda som är viktigt är att man håller sig innanför Försvarsmaktens värdegrunder, säger Görgen Karlehav som även vill trycka

Sara Lauinger med en så kallad bluegun, ett realistiskt träningsvapen.
Foto: Kin Isaksson

Sara Lauinger sjunger, Axel Nilsson spelar trummor. Med på bilden finns även Marcus Jidell, Magnus Wiklund och Henrik Didriksson.
Foto: Kin Isaksson

på de andra färdigheter fältartisterna behöver idag. Han nämner utbildningen för befattning i krigsförbandet som nu ingår, liksom att ge en riktad utbildning till alla.

Görgen Karlehav insåg tidigt i livet att han ville jobba med människor. Efter värnplikten sökte han in till officersutbildningen, med tanken att det här minsann inte skulle vara för hela livet. Men det var så roligt att han blev kvar.

– Vid sidan av mitt jobb i Försvarsmakten har jag alltid varit musikintresserad. Det började med kakburkarna i morsans kök, men till slut fick jag ett riktigt trumset. Jag har också haft en hel del utlandstjänstgöring, bland annat i Bosnien och i Kosovo, där vårt band fick vara förband till fältartisternas band. Han har med egna ögon sett hur positivt försvarsviljan påverkas av underhållning. Personalvården är viktig, då återhämtning och självvård är nyckelord, säger han. Samtidigt finns en praktisk aspekt. Scenen är en plats där man kan delge strategisk kommunikation, också i krig.

TEXT: BEATA HANSSON

VAD KRÄVS FÖR ATT BLI FÄLTARTIST?

- Ett professionellt CV som visar att man når upp till de artistiska krav som ställs.
- Referenser från två aktiva fältartister.
- I rekryteringen ingår även en bedömning av personlig lämplighet.
- Fältartisten genomgår därefter grundkursen hos Försvarsutbildarna.

Fältartisterna är ett av Försvarsutbildarnas 38 förbund.

TRYGGHETSPUNKTER FÖR KRIS OCH KRIG

Många kommuner har redan påbörjat arbetet med att inrätta särskilda trygghetspunkter där människor ska kunna få hjälp med information, vatten och andra basala funktioner vid kris eller krig. Nu finns ett förslag om att det ska bli obligatoriskt för alla kommuner.

I Munkedals kommun har man skapat egna mobila trygghetscontainrar. Foto: Markus Ljungberg / Munkedals kommun

VID KRIS ELLER KRIG har alla ett ansvar för sin egen hemberedskap. Riktlinjen är att man ska ha mat, vatten och annan utrustning så man klarar sig själv i minst en vecka. Trygghetspunkterna som kommunerna nu håller på att bygga upp ersätter inte detta utan ska fungera som komplement, speciellt vid långvariga störningar.

– Bakgrunden är det försämrade omvärldsläget. Vi började diskutera trygghetspunkter under 2023, bland annat efter att ha sett hur viktigt det varit för Ukraina. Därefter satte vi ihop ett tvåårigt projekt tillsammans med ett antal kommuner, myndigheter och frivilliga försvarsorganisationer, berättar Erik Flink, projektledare för arbetet med trygghetspunkter hos Myndigheten för civilt försvar (tidigare MSB).

NAV FÖR MER INFORMATION

Arbetet har nu lett fram till en gemensam standard eller plattform för vad en trygghetspunkt är och vilken hjälp man ska kunna få där. Tillsammans har man kommit fram till tio funktioner som bör finnas på varje trygghetspunkt. Man ska till exempel kunna få information om vad som hänt, skydd mot väder och vind, dricksvatten, tillgång till toalett och möjlighet att ladda mobilen. Trygghetspunkten ska också fungera som nav för vidare information om var man kan handla mat, mediciner och var man kan övernatta vid behov.

– Till en början var tanken att det skulle finnas tre olika nivåer på trygghetspunkterna där högsta nivån även innebar övernattnings. Men vi insåg snabbt att det skulle bli svårt för många kommuner att komma igång om vi satte ribban för högt. Erfarenheterna från Ukraina visar också att behovet av övernattnings och inkvartering är ganska litet. Vi ville också att det skulle bli en enhetlig och likvärdig minimistandard oavsett var man befinner

sig. Sedan kan kommunerna förstås lägga till extra funktioner om de vill. De bestämmer också hur många trygghetspunkter de ska ha, var de ska finnas och hur de ska bemannas, berättar Erik Flink.

MOBILA TRYGGHETSCONTAINRAR

Några exempel på kommuner som kommit långt i arbetet med trygghetspunkter är Katrineholm, Munkedal och Knivsta. I Katrineholm har man till exempel övernattningsmöjligheter på samtliga trygghetspunkter. På en av trygghetspunkterna finns till och med plats för 500 hundar, i samarbete med den frivilliga försvarsorganisationen Svenska Blå Stjärnan.

I Munkedal har man skapat en egen smart lösning med mobila trygghetscontainrar. De innehåller all utrustning som behövs vid en trygghetspunkt, exempelvis vattentankar, elverk, belysning och värmekärl. Om man inte har tillgång till lastbil kan utrustningen enkelt lyftas över och lastas om på ett bilsläp.

– För närvarande har vi fem trygghetscontainrar och fem utsedda trygghetspunkter där utrustningen snabbt kan sättas upp. Genom att göra på det här viset får vi större frihet om något händer med fastigheten där trygghetspunkten finns. En annan fördel är att det blir relativt billigt, säger Markus Ljungberg som är säkerhetsstrateg i Munkedals kommun och den som ligger bakom idén tillsammans med kommunen. Man har också tittat på hur man kan använda övriga resurser som redan finns i kommunen.

– Alla fasta trygghetspunkter som vi valt ut har tillgång till toaletter. Utöver det kan vi transportera dit de bajamajor som kommunen köpt in och annars använder vid badplatserna, säger Markus Ljungberg.

Ovan: Erik Flink.
Foto: Myndigheten
för civilt försvar
Till hö: Markus Ljungberg.
Foto: Munkedals kommun /
Erland Pålsson

BEMANNAR MED FRIVILLIGA

I Knivsta har man på kort tid lyckats bygga upp en struktur med fasta trygghetspunkter och har även hunnit med två övningar.

– Första steget var att identifiera möjliga trygghetspunkter i nära samarbete med vårt kommunala fastighetsbolag som äger kommunhuset, skolor och idrottsanläggningar och som känner lokalerna väl. Vi var också måna om att det skulle bli en bra spridning och tillräckligt många trygghetspunkter för att skapa valfrihet utifrån vad som inträffar och var. Utöver kommunens lokaler har vi även inlett ett samarbete med en frikyrka och en bygdegård, berättar Maria Bergstrand, säkerhetschef i Knivsta kommun.

Kommunen har huvudansvaret för bemanningen, men utöver det har man startat en frivillig resursgrupp (FRG) och låtit utbilda den med hjälp av Civilförsvarsförbundet.

– Så här långt har vi utbildat 23 personer och har ett tiotal till på gång. Om man är intresserad får man

DESSA TIO PUNKTER SKA MAN KUNNA FÅ HJÄLP MED VID EN TRYGGHETSPUNKT:

- Skydd mot väderpåverkan.
- Information om vad som hänt och samhällets åtgärder.
- Dricksvatten.
- Varmt vatten till exempelvis medhavd välling och frystorkad mat. Kaffe, te och till exempel nyponsoppa bör finnas på plats.
- Möjlighet att ladda telefon och elektronik.
- Tillgång till första hjälpen-kit.
- Tillgång till toalett.
- Belysning, vilket är en förutsättning för att kunna ge information och trygghet.
- Information om närmaste öppna skyddsrum, apotek, drivmedel, sjukvårdsmottagning och livsmedelsbutik. Hänvisning till krisstöd. Även hänvisning till sov- och matmöjligheter vid längre händelser.
- Möjlighet att larma 112.

jätte gärna kontakta mig eller den frivilliga resursgruppen direkt. Vi planerar ytterligare en grundutbildning nästa år tillsammans med norrortskommunerna i Stockholm, berättar Maria Bergstrand.

Hennes bästa tips till kommuner som ännu inte byggt upp ett system med trygghetspunkter är att jobba nära dem som har verksamhet i lokalerna och som vet hur de fungerar.

– Det gäller också att sätta sig in i hur det här med reservkraft fungerar, vilket var mycket mer komplicerat än vi först trodde. Sedan skulle jag säga att övning är jätteviktigt, för det är då man verkligen förstår hur allt kommer att fungera i praktiken, säger Maria Bergstrand.

FÄRDIGA CHECKLISTOR

I en utredning från 2024 som handlar om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig finns ett förslag om att det ska bli obligatoriskt för samtliga kommuner att inrätta trygghetspunkter till 2027.

– På Myndigheten för civilt försvars webbsida finns mycket hjälp att hämta för de kommuner som ännu inte kommit i gång. Här finns både checklistor, filmer och annan information. Så börja gärna med att titta där, säger Erik Flink.

TEXT: SARA BERGQVIST

Maria Bergstrand.
Foto: Privat

SÅ GÖR DU OM DU VILL HJÄLPA TILL

Kommunerna har lagt upp arbetet med trygghetspunkter utifrån sina behov, många använder sig av både kommunanställda och frivilligresurser, exempelvis från kommunens egna frivilliga resursgrupper (FRG) som alla har medlemskap i en frivillig försvarsorganisation. Om du är intresserad av att hjälpa till kan du kontakta den FRG som finns i din kommun, <https://frivilligaresursgruppen.se/> eller din frivilliga försvarsorganisation lokalt eller regionalt.

Kontakta den frivilliga resursgruppen (FRG) i din kommun om du vill hjälpa till. Foto: Åsa van Ingelandt

FRIVILLIG REPETITION FÖR VÄRNPLIKTIGA

Under hösten har Försvarsutbildarna hållit i en frivillig repetitionsutbildning för de som tidigare gjort värnplikten på Lv 6 i Halmstad. Det är den första i sitt slag och intresset var mycket större än antal platser.

HISTORISKT SETT har reputbildningar för värnpliktiga varit pliktade och man har varit skyldig att delta. Men på Luftvärnsregementet Lv 6 i Halmstad har man för första gången valt att anordna en frivillig tredagars helgutbildning för de som genomfört värnplikten och nu är krigsplacerade på regementet.

– Syftet är att hålla kontakten med våra pliktade soldater och att de ska känna att de är viktiga och behövs i det omvärldsläge som är just nu, säger Mathias Johansson, major på Lv 6 och beställare av krigsförbandskursen som arrangerats av Försvarsutbildarna med stöd av Luftvärnsförbundet.

Tourniqueten snörper åt blodkärlen helt så att det slutar blöda – ungefär som när man viker en vattenslang på mitten. Foto: Sara Bergqvist

Drygt 1 000 som gjort värnplikt de senaste tio åren bjöds in och av dem var det närmare 300 som tackade ja. Av dessa valdes 80 personer ut som fick gå kursen, uppdelat på två olika tillfällen under hösten. En av dem som tackade ja till att delta på kursen var nuvarande KTH-studenten William som muckade för fem år sedan.

– Jag tyckte att det kändes som en spännande möjlighet att få träffa gamla plutonkompisar och känna på militärlivet igen. Till skillnad från några av de andra fortsatte jag inte inom Försvarsmakten efter lumpen och har inte haft någon kontakt med det militära livet alls, säger han.

NYA LUFTVÄRNSHOT

Det är en kort paus och deltagarna passar på att ta en kopp kaffe i lunchmatsalen på Försvarsutbildarnas kursgård Tylebäck där kursen hålls. Vid bordet sitter förutom William också Fredrik och Lucas som gjorde värnplikten tillsammans och som muckade 2016.

– Efter det var vi tidvis anställda på P4 i Skövde under åtta år, vilket är ungefär som att vara reservofficer, men på soldatnivå. När den tidvisa anställningen gick ut fick vi krigsplacering här på Lv 6 i Halmstad i stället, berättar Fredrik, som bor i Uppsala och jobbar som IT-ingenjör.

Utbildningen är den första riktiga kontakten som han och Lucas har med sitt nya regemente.

– Våra bataljonschefer var här och presenterade sig och gav lite info igår, så det kändes bra. Jag gillar den militära miljön, stämningen och samhörigheten, så det känns kul att vara här och en del av det igen, säger han.

Idag har han och resten av gruppen bland annat haft ett pass som handlat om luftvärnshot.

– När vi är här kan vi ju inte öva hur vi skjuter missiler, utan vi har pratat mer om strategiska frågor som hur man kan vilseleda fienden och deras drönare. När jag gjorde värnplikten för fem år sedan fanns det inte alls lika mycket drönare som nu, säger William.

TOURNIQUET RÄDDAR LIV

Efter pausen väntar ett sjukvårdspass med inriktning på taktiskt omhändertagande vid strid. Efter att ha övat på hjärt- och lungräddning är det nu dags att sätta tourniquet (avsörande förband som används för att stoppa katastrofblödningar). Huvudinstruktören Michael repeterar vad delarna på tourniqueten heter och hur den ska hanteras. Principen är ungefär samma som när man använder ett spännband och drar åt. I det här fallet placerar man bandet fem centimeter ovanför blödningen, trär bandet genom öglan, drar åt så hårt som man kan,

Sitter takterna i? Ett av kursmomenten bestod av olika fystester.
Foto: Anders Fall / Försvarmakten

KAN BLI FLER UTBILDNINGAR

Mathias Johansson är nöjd med utfallet så här långt. Nu ska resultatet utvärderas, men ambitionen är att det ska kunna bli fler frivilliga repetitionsutbildningar för värnpliktiga.

– Mig veterligen är det här den allra första gången som Försvarmakten bjuder in pliktade soldater till en frivillig utbildning. Den här gången valde vi att lägga fokus på sjukvårdsövningar i stridsmiljö kombinerat med försvarsinformation, luftvärnsteori och fystester. Framöver skulle vi exempelvis kunna utbilda i de nya eldhandvapen som ska ersätta de vapen vi har nu, säger Mathias Johansson.

REPETITIONSUTBILDNINGAR FÖR VÄRNPLIKTIGA

Som anställd inom Försvarmakten är man krigsplacerad i tio år efter att anställningen upphört. Samma sak gäller de som gjort värnplikt. Alla som har en krigsplacering vid ett krigsförband och som inte har någon form av anställnings- eller frivilligavtal med Försvarmakten kan kallas till repetitionsutbildning. Krigsförbandskursen som hölls i Tylebäck under hösten var emellertid frivillig.

TEXT: SARA BERGQVIST

fäster kardborrbandet och drar därefter ytterligare några varv med det vred som sitter på tourniqueten. Handgreppet ska kunna utföras med bara en hand, så att man kan göra det på sig själv.

– Ska flärpen hänga löst när man börjar? Vi har fått lära oss att den ska sitta i öglan så att det bara är att trä på den, säger Nena som muckade från Lv 6 2024.

– Vi har övergett den idén. Det är för krångligt om skadan är på benet och man först måste trä den över foten, säger Michael.

Efter att ha tränat på sig själv inomhus är det dags att bege sig ut och öva under mer realistiska förhållanden – och på varandra. Instruktören Khunngoan vrider sig fram och tillbaka i gräset samtidigt som Nena kämpar med att få dit tourniqueten. Efteråt borstar han av sig gräset och skrattar urskuldande.

– Vi ville visa hur besvärligt det kan vara ibland. Det som också är bra att tänka på är att det gör väldigt ont att få en tourniquet på sig. I många fall gör det mer ont än själva skadan, så det gäller att se till att den skadade inte kan dra bort den i ren desperation, påpekar han.

Eftersom en tourniquet kan ställa till med skador om man har den på sig för länge får den inte sitta längre än två timmar och max en minut nu när det är övning.

– Jag har en kamrat i Ukraina som hade en tourniquet på sig i tre dagar. Han förlorade armen men han överlevde, säger Michael.

– En tourniquet kan verkligen rädda liv vid en katastrofblödning, även utanför militära sammanhang. Så egentligen borde det utbildas lika brett i det som i hjärt- och lungräddning, tillägger Khunngoan.

Efter teorigenomgången inomhus fick deltagarna sätta tourniquet på varandra ute i fält. Foto: Sara Bergqvist

FÖRSVARSBILDARNA RUSTAR FÖR FRAMTIDEN

AG FRAMTID ÄR EN AV Överstyrelsens arbetsgrupper och sedan 2024 ligger fokus på värdegrund, jämställdhet, mångfald och demokrati inom Försvarsutbildarna. Mycket arbete återstår innan några beslut kan fattas, men Hans Ingbert, ledamot i ÖS och en av de fem medlemmarna i arbetsgruppen, kan ändå redogöra för hur diskussionerna har gått fram till idag.

Jämställdhet: – Kvinnor och män ska ha lika möjligheter inom Försvarsutbildarna, i allt från ungdomsverksamhet och rekrytering till avtalsbefattningar och styrelsearbete, säger Hans Ingbert.

Målet är att öka andelen kvinnor i organisationen så att siffran blir högre än dagens 20 procent.

Mångfald: Här handlar det om att främja etnisk och kulturell mångfald, Försvarsutbildarna ska vara en organisation där det finns plats för alla.

– Vi är inte alls klara med definitionerna här utan arbetar nu med att undersöka vilka grupper som är svåra

att nå och hur arbetet kan gå till rent praktiskt, säger Hans Ingbert.

Värdegrund: – Vår värdegrund är bra men den behöver säljas in mer än vad som sker idag.

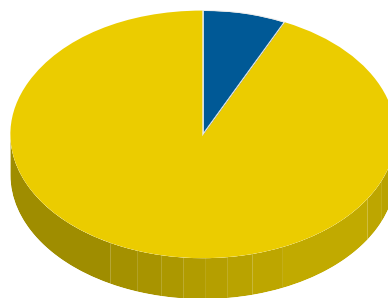
Hans Ingbert ser framför sig att värdegrunden ska bli ett stående och självklart inslag i varje del av Försvarsutbildarnas verksamhet, från styrelsemöten och kurser till rekrytering och nationella samlingar.

Demokrati: Det finns ett väl inarbetat demokratiskt system inom Försvarsutbildarna men det är alldeles för få som utnyttjar sina möjligheter att påverka.

– Både gamla och nya medlemmar måste förstå att de förbund som exempelvis skriver motioner och deltar på riksstämman kan påverka utvecklingen inom Försvarsutbildarna och här har vi ett stort arbete att göra, avslutar Hans Ingbert.

STABIL MEDLEMSBAS EFTER KVALITETSRENSNING

VID ÅRSSKIFTET 2025 hade Försvarsutbildarna 29 010 medlemskap där 26 082 är unika medlemmar utan dubbla medlemskap. Det innebär en minskning med 1 046 medlemskap jämfört med föregående år, främst till följd av en genomförd rensning av medlemsregistret samt föreningar som lagts ned. Andelen kvinnor är 19 %. Under året nyrekryterades 3 418 nya medlemmar, så rekryteringen visar fortsatt god tillströmning och ett starkt intresse för Försvarsutbildarnas verksamhet.

Totalt **29 010** unika medlemmar.
 ■ Ungdom, 7 %
 ■ Vuxen, 93 %

MEDLEMSFÖRMÅNER

för **Försvarsutbildarna** och andra frivilliga försvarsorganisationer - via Militum Respons

Att bli medlem hos Militum Respons är helt kostnadsfritt.
 För att registrera dig följer du instruktionerna under "Mina Sidor" på forsvarsutbildarna.se

Få tillgång till erbjudanden från bland annat dessa företag:

BAST PÅ MILITÄRKLÄDER SEDAN 1992

UTRUSTNING FÖR UPPGIFTEN

FOCUS & ENERGY FORMULA

NYA OCH STÖRRE UPPDRAG FÖR FÖRSVARsutBILDARNA UNDER 2025

Året 2025 utgjorde på många sätt startpunkten för en ny era i svenskt totalförsvaret. Detta är något som har märkts tydligt och på många olika sätt hos Försvarsutbildarna.

En av förra årets nyheter var en frivillig repetitionsutbildning för personer som tidigare gjort värnplikten. Foto: Anders Fall / Försvarsmakten

– VI HAR GENOMFÖRT FLER kurser, utbildningar och seminarier än tidigare år, berättar Försvarsutbildarnas generalsekreterare Bo Stennabb.

– Vi har även varit remissinstans för flera viktiga utredningar och vi har en stor andel både tidigare och nya uppdragsgivare som på olika sätt önskar vårt stöd.

STÖRRE UPPDRAG

Regeringens försvarsbeslut för perioden 2025–2030 innebär en kraftig upprustning av Försvarsmakten och ett utvecklat och starkare civilförsvarsystem. För Försvarsutbildarna har det inneburit att uppdragen redan under 2025 har växt och blivit större än det som anges i frivilligförordningen, det vill säga rekrytering och utbildning av frivillig avtalspersonal samt genomförande av totalförsvarsinformation.

Under 2025 har Försvarsutbildarna till exempel genomfört ett stort antal utbildningar riktade mot anställd personal vid olika myndigheter inom totalförsvaret.

– Vi har under året säkerställt att ett stort antal civilanställda inom Försvarsmakten fått kombattantstatus och vi har dessutom genomfört en anpassad kombattantutbildning av Fortifikationsverkets personal samt utbildat alla anställda hos Strålsäkerhetsmyndigheten i grundläggande sjukvård, berättar Bo Stennabb.

Han berättar vidare om en nyhet för året, ett mycket lyckat projekt tillsammans med Luftvärnsregementet Lv6, där personer som tidigare gjort värnplikten erbjuds en frivillig repetitionsutbildning, något ni kan läsa mer om på sidan 8-9 i detta nummer.

– Eftersom projektet var väldigt framgångsrikt bedömer vi att ett flertal liknande förfrågningar om stöd inkommer under kommande år, säger Bo Stennabb.

STÖDET TILL VÅRA EGNA

I en organisation som upplever ökad efterfrågan och där verksamheten växer är det nödvändigt att ha stort fokus på det inre arbetet. Under 2025 har Försvarsutbildarna därför fortsatt att utveckla stödet till förbund, föreningar och funktionärer. Precis som tidigare år har förbund och föreningar erbjudits möjlighet till ekonomiskt stöd för styrelseutveckling men också för anskaffning av nödvändig IT-utrustning. Dessutom har digitala förbundssidor för respektive förbund lanserats under året.

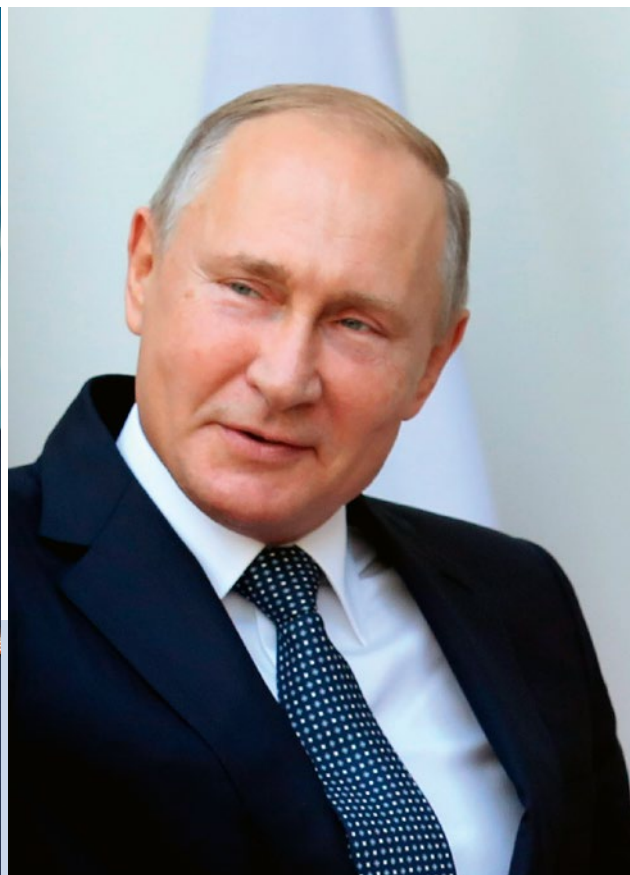
– Dessa utgör en gemensam arbetsytta för förbunden och betyder att vi kan samla information från flera olika ställen och på så sätt säkerställa en bättre gemensam lägesbild inom förbund och mellan förbund och kansli, säger Bo Stennabb.

Övrigt som skett under året är vidareutveckling och implementering av nya förbundskort som kommer innebära mindre manuell uppföljning och rapportering samt ett antal särskilda satsningar riktade mot instruktörer och kurschefer.

Årets riksstämma innehöll en särskild utskottsbehandling som handlade om ett ökat fokus på frågor om värdegrund, jämställdhet, mångfald och demokrati inom Försvarsutbildarna.

– Det arbetet har tagits vidare så att det nu finns en arbetsgrupp, utsedd av Överstyrelsen, med uppdraget att lyfta dessa frågor tydligare inom rörelsen, avslutar Bo Stennabb.

TEXT: ANNA WIDERBERG

Trumps, inte sällan, ganska positiva syn på Putin och diktaturens Ryssland står i stark kontrast till tidigare presidentadministrationer.
Foto: Joey Sussman / Shutterstock.com och Exposure Visuals / Shutterstock.com

ETT ANNAT USA

Utvecklingen i USA påverkar Sverige, Europa och världen. Från att ha varit en demokratisk förebild och ledande supermakt, väcker utvecklingen under senare år omvärldens tveksamhet. Är USA fortfarande en demokrati eller går utvecklingen i auktoritär riktning?

PRESIDENTVALET 2020 VISADE PÅ SVAGHETER i den amerikanska demokratin. Donald Trump vägrade erkänna sig besegrad av Joe Biden, där stormningen av Capitolium 6 januari 2021 visar på effekterna av gatans parlament. Landets politiska system polariseras vilket skapar konflikter mellan olika samhällsgrupper samtidigt som valsystemet ifrågasätts, med konsekvensen att rättsstaten hotas. Tveksamheter finns om USA kommer att kunna behålla demokratiskt fungerande institutioner på en tidigare nivå då dessa ständigt attackeras.

MAGA står för Make America Great Again och MAGA-rörelsen hävdar att valet var "riggat", något som visar stora skillnader i synen på vad som är sanning respektive ren lögn. Insatsen av Nationalgardet i Los Angeles, ställer frågan om insättandet av militär trupp mot den egna befolkningen på sin spets. I det av demokraterna styrda Kalifornien är insatsen, beordrad av Donald Trump, starkt

kritiserad av delstatens guvernör Gavin Newsom, möjlig som det demokratiska partiets presidentkandidat 2028.

Utbildningsfrågorna, aborterna, migrationen, frågan om könsidentitet och minoriteters rättigheter har blivit politiska stridsfrågor. Medborgarnas fri- och rättigheter påverkas av i vilken delstat de bor.

Den konservativa majoriteten i Högsta domstolen har resulterat i beslut som förändrat kvinnors rättigheter och delstaternas makt. Maktbalansen förskjuts i riktning mot Washington och en självsvåldig president, vilket påverkar efterlevnaden av konstitutionen.

PROBLEMATISK EKONOMI

USA karakteriseras av stora kontraster mellan rika och fattiga. De sociala skillnaderna och individens förutsättningar är ytterst ojämlika. Åsiktsklyftan om lönesättning, skatterna, sjukvården och nivån på det sociala skydds nätet

bidrar till ytterligare motsättningar i ett redan starkt polariserat samhälle.

Ekonomiskt innebär "America First" protektionism med skattelättnader och satsning på företagande. Samtidigt beräknas statsskulden i år överskrida 36 biljoner dollar eller 124% av bruttonationalprodukten, BNP. Höga tullar mot bland annat Indien, världens fjärde största ekonomi, har resulterat i ett närmande Kina. Det minskar i sin tur möjligheterna för USA och Väst att balansera Kinas växande inflytande, bland annat i det som benämns "the global south", en term som används om länderna i Afrika, Asien, Latinamerika och Oceanien, som ofta har en historia av kolonialism.

USA KARAKTERISERAS AV STORA KONTRASTER MELLAN RIKA OCH FATTIGA.

En ryckig tullpolitik, i rollen som politiskt vapen och ekonomiskt påtryckningsmedel, innebär osäkrare världshandel där särskilt fattiga länder drabbas. Företagen minimerar sitt risktänkande vilket drabbar globala leveranskedjor och konsumenter, även i USA. För oss i Europa innebär det att frihandel och stabila transatlantiska relationer inte kan tas för givet.

UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK

USA:s roll som förkämpe för frihet och demokrati ifrågasätts, liksom hållfastheten i förpliktelserna som Natos viktigaste medlemsland. Trumps tal om att köpa Grönland, en storebrorattityd mot Mexico, hotet om att ta kontroll över Panamakanalen samt talet om att införliva Kanada som USA:s 51:a delstat väcker starka reaktioner i omvärlden.

Av presidentens ansträngningar i rollen som freds-mäklare i kriget mellan Ryssland och Ukraina respektive Mellanöstern, har blivit intet. Försäkringarna om att USA under Trump inte skulle gå i krig föll platt i samband

med luftangreppen på Iran, vilka genomfördes samtidigt med de israeliska angreppen. Trump har beskrivit USA:s insats som en stor framgång, där det hävdas att Irans kärnenergi-program slagits ut, något som ifrågasatts av underrättelsekällor såväl i USA som internationellt.

Kinas växande ekonomiska och militära makt och globala inflytande innebär en allt större utmaning för USA, där Donald Trump identifierat Kina som den främsta utmanaren om globalt inflytande. Det ekonomiska utbytet mellan länderna där Kina är en stor långivare till USA bedöms minska aptiten i såväl Washington som Beijing på en större konflikt som riskerar att hamna utanför möjligheterna att kontrollera. Fortsatt stora satsningar på militär förmåga sker i USA med nära 1,4 miljoner fast anställda, ett system som medför enorma personalkostnader. Försvarsbudgeten är mer än tre gånger större än Kinas som är världstvåa.

Trumpadministrationen företräder "den starkes rätt". Förhållandet till Ryssland går upp och ner. Förhandlingar om fred i Ukraina utan vilja att få med de europeiska staterna liksom målsägaren Ukraina är ett skolexempel på arrogant maktfullkomlighet. I linje med detta har Trump erkänt Israels rätt till Golanhöjderna och bosättningar på Västbanken. Stora delar av omvärlden anser att detta strider mot folkrätten.

USA och Nordkorea har varit fiender alltsedan Koreakriget 1950–1953 där det senare landets ambitioner som kärnvapenmakt oroar Washington. Den möjliga islossning som kunde skönjas i relationerna efter Trumps båda möten med Nordkoreas ledare har inte gett några resultat.

OSÄKER FRAMTID

USA:s inrikes- och utrikespolitiska vägval påverkar starkt omvärlden. En försvagad demokrati minskar omvärldens tilltro. En fortsatt protektionistisk ekonomisk politik kan öka handelskonflikten och ytterligare sätta käppar i hjulet för det transatlantiska samarbetet. Inrikes frågor som migration, mänskliga rättigheter plus administrationens syn på klimatfrågan polariserar inrikespolitiken men spillar över på USA:s möjligheter att föra en förtroende-skapande utrikespolitik.

TEXT: TOMMY JEPSSON

Välkomna att söka bidrag för åtgärder som bidrar till stärkandet av Sveriges försvar och fredsbevarande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer.

Ansökningar kan göras under två perioder per år:
1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

VI FÖLJER UNGDOMARNA MOT FRAMTIDEN

Emil Nilsson och Elin Ståhl från Försvarsungdom Halland.

Försvarsungdom är Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet där ungdomar mellan 15 och 20 år får chansen att få veta mer om totalförsvaret och om vad det kan innebära att försvara sitt land. Under 2026 kommer vi att följa fem ungdomar under deras olika aktiviteter.

EN KULEN LÖRDAG I SLUTET AV NOVEMBER beger jag mig till en övningsplats strax norr om Varberg där det pågår en viktig julövning. En majoritet av de 50 aktiva ungdomarna i Försvarsungdom Halland, plus instruktörer, deltar i uppdraget att hitta och rädda jultomten som kraschat i skogen med både släde och klappar.

Elin Ståhl är gruppleddare för den ena gruppen, ett uppdrag hon klarar med väl godkänt resultat. Valle Jacklin har huvudansvaret för Försvarsungdom Halland och han berättar att mycket av övningarna handlar om att hjälpa ungdomarna att växa och att lära dem att samarbeta.

ELIN STÅHL

Elin har föräldrar med bakgrund inom försvaret och hon har varit med i Försvarsungdom i två år.

Hon ser ut att stortrivs både i de gröna kläderna och i övningsmiljön men berättar att hennes vänner utanför Försvarsungdom många gånger undrar vad hon håller på med.

– På sätt och vis kan jag förstå det, för varje gång vi ligger och fryser under en gran i skogen så undrar jag varför jag inte är hemma i min varma säng, säger Elin och fortsätter:

– Ändå är det något som gör att jag kommer tillbaka. Gemenskapen är stark, vi gör jobbiga saker ihop och gruppen kommer nära varandra.

Elin är 17 år och går andra året på naturvetenskapsprogrammet och vill gärna göra värnplikt efter gymnasiet.

– Vi ungdomar är framtidens försvar. Vem ska skydda Sverige om inte vi är intresserade?

EMIL NILSSON

Med på samma övning är Emil Nilsson, 18 år, som berättar att han har velat göra värnplikt så länge han kan minnas.

– Jag frågade min pappa, som är hemvärnsman, om det fanns något jag kunde göra för att förbereda mig och öka chanserna att få göra värnplikt och han föreslog att jag skulle gå med i Försvarsungdom.

När vi möts på övningen utanför Varberg berättar Emil att han är kallad till mönstring bara några veckor senare.

– Jag hoppas bli placerad som militärpolis, säger han.

Några veckor senare berättar han i telefon att han istället kommer att rycka in som skyttegruppchef på luftvärnsregementet Lv6 i Halmstad i augusti.

– Jag fick tre olika befattningar på Lv6 att välja mellan och jag fattade beslutet tillsammans med inskrivningshandläggaren, utifrån att jag hade bra resultat på de fysiska testerna och att jag gärna vill ha någon form av befälsroll.

När det gäller framtida yrke kan Emil tänka sig en karriär inom Försvarsmakten, kanske som officer, men han funderar även på att bli polis och jobba som brottsutredare.

– Försvarsungdom är bra eftersom vi fått möjlighet att träffa personer från Försvarsmakten. Vi har besökt både Lv6 i Halmstad samt pansarregementet i Skövde

och det var väldigt värdefullt att träffa människan bakom uniformen och få veta varför de valt att göra det de gör.

NOEL ANERÖD

Den första lördagen i december träffas ungdomarna i Försvarsungdom Bohuslän-Dal till julavslutning. Albin Svärdsby är utbildningsledare ungdom i Bohuslän-Dals Försvarsutbildningsförbund och han ger mig tydliga instruktioner inför mitt besök:

”Det blir julbuffé, tal, prisutdelningar och lekar. Klädkoden är vårdad klädsel, typ skjorta och byxor, kjol, klänning eller M87 (en slags högtidsuniform).” I Ljungskile möter jag därför tre festklädda ungdomar.

Noel Aneröd är 16 år och har gjort sitt första år i Försvarsungdom.

– Jag sökte mig till Försvarsungdom eftersom min pappa varit med en gång i tiden och en av hans kompisar är instruktör. Idag är pappa fanjunkare och jag kan också tänka mig att arbeta inom Försvarsmakten, så jag hoppas att jag får göra värnplikten.

Noels storebror är också med i Försvarsungdom och de arbetar båda två i Bohuslän-Dals ungdomsstyrelse.

– Min bror är ordförande och jag är ledamot. Arbetet går framförallt ut på att vi frågar ungdomarna vilka förändringar de skulle vilja ha och sedan tar vi upp det med ungdomsledarna, tar reda på hur mycket pengar som finns och vad som skulle vara möjligt, berättar han.

Noel tycker att det bästa med Försvarsungdom är att man har något roligt och meningsfullt att göra på helger och lov.

– Man får väldigt mycket för medlemsavgiften; kläder, utrustning, mat under övningar och så vidare. På så vis är det billigare än många andra aktiviteter.

DAVID OLOFSSON

Albin Svärdsby berättar att David Olofsson, 17 år, inte har missat en enda aktivitet på de två och ett halvt år som gått sedan han gick med i Försvarsungdom. David skrattar när han hör det och säger att det nog stämmer.

– Jag har varit intresserad av allt som har med det militära att göra så länge jag kan minnas, det är mitt största intresse, berättar han.

Det var en äldre kompis som berättade om Försvarsungdom och drog med David.

– Jag var lite besviken först eftersom jag hade hoppats få lite mer utrustning men efter första övningen var jag fast. Då var vi många nya och vi fick vara med och sätta upp en förläggning; sätta upp tält, laga mat och sova i tält med eldposter och allt.

När jag ber honom berätta om ett roligt övningsminne väljer han förra höst-övningen med både

sjukvårdsmoment och en slags orientering med hjälp av karta och koordinater.

– Det var spännande att rapportera in via radion och gömma oss för personer som letade efter oss, minns han.

David vill gärna göra värnplikt och tycker att det är lockande att arbeta inom Försvarsmakten.

– Men jag kan också tänka mig att arbeta inom industrin, jag pluggar industriprocess på gymnasiet, och kombinera det med Hemvärnet.

LISA-MARIE SCHULZ

Lisa-Marie Schulz är 17 år och har gjort sitt första år inom Försvarsungdom. Hon var bara åtta år när hon bestämde sig för att gå med i Försvarsungdom, precis som sin sju år äldre bror.

– Han sa att jag var för klen och då bestämde jag mig för att visa honom att han hade fel. Så när jag fick utmärkelsen ”Årets rookie” efter mitt första år så skrev jag till honom: ”Vem är klen nu?”, berättar hon.

I början var Lisa-Marie främsta drivkraft att bygga relationer för framtiden.

– Min bror berättade att de vänner man får inom försvaret de har man för livet och jag ville gärna bygga sådana starka relationer för min framtid, berättar Lisa-Marie.

– Så i början var jag inte så intresserad av en framtid i Försvarsmakten men nu vill jag gärna göra värnplikt och kan även tänka mig att jobba inom försvaret.

– Drömmar? Nja, i grunden vill jag bara bidra men om jag fick drömma fritt skulle jag arbeta i flygvapnet.

FÖLJ UNGDOMARNA MOT FRAMTIDEN

Elin Ståhl, Noel Aneröd, David Olofsson och Lisa-Marie Schulz kommer att ta oss med på övningar och utbildningar inom Försvarsungdom men har även lovat att dela sina tankar och funderingar om det de upplever och hur det påverkar dem i deras beslut inför framtiden. Emil Nilsson får vi följa på resan inför inryckningen och under den första tiden som värnpliktig på Lv6.

TEXT OCH FOTO: ANNA WIDERBERG

David Olofsson, Noel Aneröd och Lisa-Marie Schulz från Försvarsungdom Bohuslän-Dal.

HUR SER DIN HEMBEREDSKAP UT?

Har du vatten, mat och utrustning för att klara minst en vecka på egen hand? Annars är det hög tid att ordna det. Försvarsutbildarnas föreläsning "För din säkerhet!" sätter fokus på vad som är viktigast – och hur du fixar allt i praktiken.

NÄR DEN HÄR TEXTEN SKRIVS, i januari 2026, har region efter region i Sverige drabbats av svåra snöstormar med omfattande elavbrott som följd. I augusti 2025 rasade fler skogsbränder än någonsin i Europa. Strax därpå startade en period med kraftiga översvämningar. För Sveriges del var det Västernorrland som drabbades värst med skyfall som ledde till tågurspårningar, ett 40-tal avstängda vägar och samhällen som blev helt avskärmade. Året innan ledde massiva översvämningar i Valenciaregionen i sydöstra Spanien till att tusentals blev hemlösa, ännu fler utan el och vatten och att 230 människor dog. Detta är bara några av många exempel på hur Sverige och övriga Europa drabbas allt hårdare av extremväder och klimatbaserade naturkatastrofer.

ÖKAT MILITÄRT HOT

Parallellt med det lever vi i en tid med ett spänt omvärldsläge och ökande militärt hot mot Sverige. Att vara förberedd på olika typer av kriser och i värsta fall krig har därför blivit en allt viktigare angelägenhet. Målet är att var och en ska ha en hemberedskap för att kunna klara sig själv minst en vecka.

– Vi ser att allt fler förstår vikten av att skaffa sig en god hemberedskap. Men vi ser också att det finns ett visst glapp mellan att inse att det behöver göras och att faktiskt göra det. Man kanske tror att man har tid sedan. Men när katastrofen väl inträffar är det för sent – det gäller att vara förberedd innan det händer, säger Ulla Reimers, informatör hos Försvarsutbildarna.

OMRÅDE MED STOR RASRISK

För tillfället befinner vi oss i Lilla Edets kulturhus Eden. Tillsammans med Galle Selland, också han informatör för Försvarsutbildarna, håller Ulla Reimers i föreläsningen "För din säkerhet!". Föreläsningen som handlar om hemberedskap har initierats av kommunen och ett drygt fyrtiotal personer har anmält sig.

Galle Selland håller upp broschyren "Om krisen eller kriget kommer" som skickats ut till samtliga hushåll i Sverige.

– Många av er känner nog igen den här broschyren.

Tanken med den här föreläsningen är att bygga vidare på det som står här och ge grundförutsättningarna för hur man kan klara sig vid en kris, säger han.

Bland åhörarna finns Mats Eriksson som sitter i kommunfullmäktige för Lilla Edet och som även är medlem i Försvarsutbildarna.

– Jag tror att medvetenheten i Lilla Edet är ganska hög. Läget vid älven innebär att vi lever med en konstant rasrisk och redan har drabbats av flera omfattande ras – i slutet av 50-talet försvann nästan halva Surte. På senare år har det rört sig om mindre ras, men det är bara en tidsfråga innan det händer igen. Då gäller det att vara beredd på att vatten, avlopp och el kanske är borta under en längre tid, säger han.

Galle Selland påpekar att det egna ansvaret för hemberedskapen är stort och att det är viktigt att samhällets resurser går till dem som bäst behöver det vid en kris.

– Syftet med beredskapen är att samhället ska kunna fungera ändå. Jag var i Ukraina för ett år sedan och där kan man se hur människor går och handlar och hur barnen går till skolan trots att det är fullskaligt krig, säger han.

FEM GRUNDBEHOV

Man brukar säga att vi människor har fem viktiga grundbehov som behöver bli tillgodosedda vid kris: information, vatten, mat, värme och sömn. Viktigast av allt är information för att kunna hålla sig uppdaterad om vad som händer.

– Krisinformation.se som finns både som webbsida och app är en bra källa till information om internet och telefonen fungerar. När det gäller radion är P4 den officiella kanalen för myndighetsinformation, säger Galle Selland.

En annan app som kan vara ovärderlig vid krissituationer är 112-appen. Om man ringer via appen kan larmoperatören se de exakta koordinaterna för var man

Bränder, stormar, översvämningar och skred. Sverige och övriga Europa drabbas allt oftare av klimatbaserade naturkatastrofer som det är viktigt att ha beredskap för. Foto: fotoreporter_112 / Shutterstock.com

Översvämningarna i Valencia 2024 ledde till att tusentals blev hemlösa, ännu fler utan el och vatten och att 230 människor dog. Foto: Vicente Sargues / Shutterstock.com. Övan till hö: Benno Wölfing / Nedan till hö: Galle Selland och Ulla Reimers. Foto: Sara Bergqvist

– Läget vid älven innebär att vi lever med en konstant rasrisk, säger Mats Eriksson som sitter i kommunfullmäktige för Lilla Edet. Foto: Sara Bergqvist

befinner sig. Det kan spara mycket tid vid en olycka eller om man befinner sig på ett ställe där man inte vet själv exakt var man är.

– Innan alla går härifrån vill jag att ni ska ha lagt till appen eftersom den verkligen är något som kan rädda liv, säger Ulla Reimers.

HADE NYTTA AV 112-APPEN

Benno Wölfing är en av åhörarna och han berättar att han redan haft stor nytta av appen i samband med en trafikolycka.

– Vi åkte bakom en bil som plötsligt tappade greppet och frontalkrockade med en annan bil. Det var bildelar överallt och de två som satt i den ena bilen var skadade – en av dem satt fast och kunde inte komma ut. Situationen var otroligt stressande men då hade jag min app, tryckte på den och fick jättebra hjälp av kvinnan som tog emot mitt samtal. Hon guidade mig med vad jag skulle göra och sedan tog det inte lång tid innan räddningstjänsten var på plats, berättar Benno Wölfing, som har en god hemberedskap även i övrigt.

Några av de saker han skaffat är vattendunkar, spritkök, en rejäl uppsättning batterier, vevradio, fryst mat, torrmat och konserver. Till familjens hund finns extra torrfoder och ett husapotek med klorhexidin, tassalva och bandage.

– Jag brukar se till att ha en extra uppsättning av allt och fyller på efter hand. Sedan har jag en husvagn som laddas

med solceller, så där har jag el hela tiden. Och så finns det ett gasolkök så att det alltid går att laga mat. Om något skulle hända skulle jag nog flytta ut i husvagnen istället.

VAR UTAN EL I ÅTTA DAGAR

Lena Ruud som bor i en lägenhet i Lilla Edet tycker att hon lärt sig mycket under kvällen.

– Jag har köpt ett gasolkök, men det var bra att få reda på att man inte får förvara hur mycket gasol som helst hemma. Jag har också skaffat en vevradio, men nu fick jag reda på att även batteriradion hemma funkar bra. En annan sak som jag inte visste var att det inte går att spola toan genom att själv hälla vatten från en hink när man bor i lägenhet. För då kan det man spolar ner dyka upp i någon annans avlopp istället, säger hon.

Malin Samuelsson som bor i en stuga i skogen har tagit med sin tolvåriga dotter Minna till föreläsningen.

– Jag har själv erfarenhet av hur det är att vara med om en längre kris. Under stormen Gudrun hade vi inte el på åtta dagar. Då bodde jag i hus med mina föräldrar och vi eldade i kaminen för att hålla oss varma. Jag minns hur vi samlades vid matbordet och åt upp alla kyl- och frysvaror vi precis hade köpt för att de inte skulle bli dåliga, berättar hon.

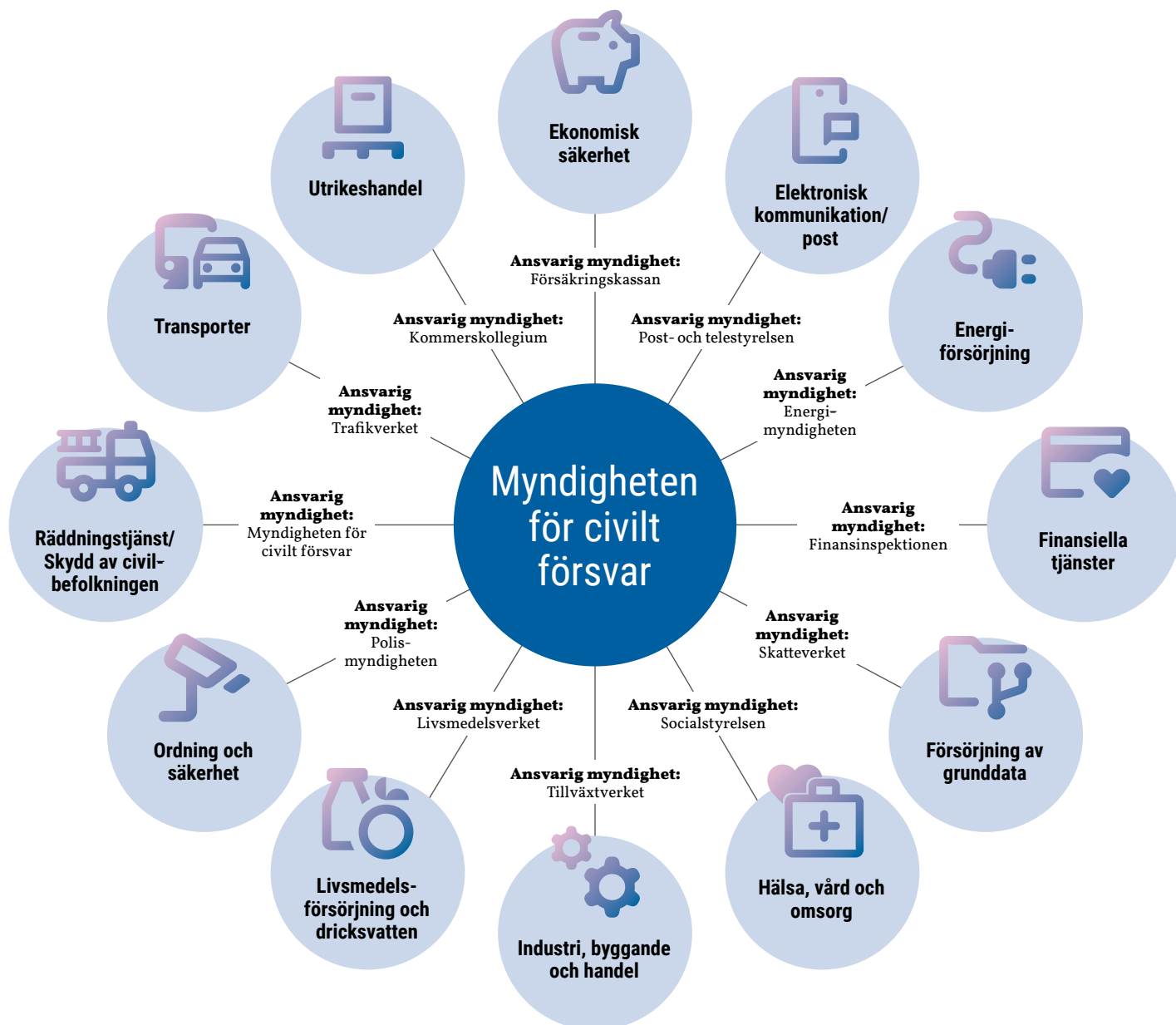
TEXT: SARA BERGQVIST

Foto: Sara Bergqvist

NÅGRA BLANDADE HEMBEREDSKAPTIPS

- Vatten är viktigare än mat. Räkna med minst tre, helst fem liter per person och dag. Förvara mörkt och svalt i femlitersdunkar. Komplettera med PET-flaskor i frysen.
- Köp lite extra av de torrvaror och konserver som du äter ändå. Knäckebröd, bönor och pasta har lång hållbarhet. Pastan kan kokas direkt i krossad tomat.
- Vevradio eller batteridriven radio, batterier, tändstickor, värmeljus, powerbank, pannlampa och gasol- eller spritkök är utrustning som är bra att ha hemma, liksom kontanter i mindre valörer.
- Glöm inte att ha läkemedel hemma, särskilt om du äter något regelbundet.

NYTT SYSTEM SKA STÄRKA DET CIVILA FÖRSVARET

Tolv beredskapssektorer är grunden i det civila försvarets nya struktur. De ska samordna myndigheterna och bygga ett robustare samhälle mitt i ett försämrat säkerhetsläge.

SVERIGE BYGGER UPP TOTALFÖRSVARET igen efter decennier av nedrustning. Under lång tid fanns en föreställning om att krig var osannolikt och mycket av det civila försvaret monterades ned.

– Men efter många år av tro på ”evig fred” började vi bygga upp det civila försvaret igen 2015, säger Annika Elmgart, avdelningschef på avdelningen för strategisk planering och inriktning på Myndigheten för civilt försvar (före detta MSB).

2019 tillsattes en utredning för att ta fram förslag på hur ansvar, ledning och samordning inom civilt försvar ska organiseras på nationell, regional och lokal nivå.

– Utredningen ledde till beslutet att vi behöver organisera oss på ett nytt sätt, säger Annika Elmgart.

Det nya sättet att organisera det civila försvaret på är de tolv beredskapssektorerna och sex civilområdena. Före 2022 fanns ett antal myndigheter som var särskilt

utpekade som bevakningsansvariga myndigheter – men ingen hade större ansvar än någon annan.

Idag är uppdelningen tydligare. Myndigheter delas in i sektorer, där varje sektor har en sektorsansvarig myndighet.

– Detta gör man för att effektivisera arbetet. Regeringen såg att det fanns behov av att få ihop det på ett bra och tydligare sätt.

VAD ÄR EN BEREDSKAPSSEKTOR?

En beredskapssektor är en grupp myndigheter som tillsammans ansvarar för ett samhällsområde. Bland de tolv områdena finns bland annat energiförsörjning, hälsa, vård och omsorg samt finansiella tjänster.

Varje sektor består av en sektorsansvarig myndighet och flera beredskapsmyndigheter. I vissa fall har även andra aktörer adjungerats in, som tex SKR och SOS alarm i sektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen.

– Den sektorsansvariga myndigheten ska se till att få en samordning inom sektorn – vad man ska göra gemensamt och vad man är beroende av varandra i, säger Annika Elmgart.

Beredskapssektorerna är inte uppbyggda som hierarkier där någon kan ge order. De fungerar som ”samverkansnav” där myndigheterna gemensamt kommer överens om inriktning.

” VI ÄR UTE EFTER TOTALFÖRSVARSEFFEKT, SÅ ATT VI FÅR ETT ROBUSTARE SAMHÄLLE.

Annika Elmgart, avdelningschef på avdelningen för strategisk planering och inriktning på Myndigheten för civilt försvar

– Det här är det typiskt svenska systemet: vi bjuder aktörerna till bordet och kommer överens. Det är mycket konsensuslösningar där vi tillsammans bestämmer hur vi ska jobba vidare.

VAD GÖR EN SEKTORSANSVARIG MYNDIGHET?

Den sektorsansvariga myndigheten leder och driver arbetet inom sektorn. Det handlar om att samla aktörer, hålla ihop processerna och se till att gemensamma åtgärder blir av.

– De flesta sektorerna har ett årsschema där de träffas i olika konstellationer för att få ut vad det är man ska göra gemensamt.

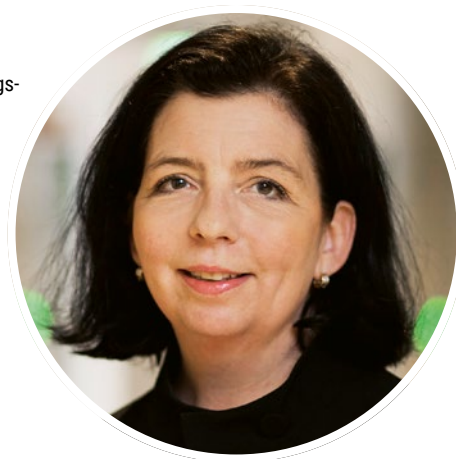
Försäkringskassan, som ansvarar för sektorn ekonomisk säkerhet, är ett exempel. De samlar sektorn, följer upp arbetet och skapar gemensam inriktning.

– Det är också den sektorsansvariga myndigheten som ska göra en samlad bedömning av hur förmågan är i sektorn, utifrån underlag från de ingående myndigheterna. Om någon myndighet halkar efter kan man hjälpas åt inom sektorn och se vad man kan göra.

Målet är att stärka samhällets samlade förmåga.

– Vi är ute efter totalförsvarseffekt, så att vi får ett robustare samhälle.

Annika Elmgart är avdelningschef på avdelningen för strategisk planering och inriktning på Myndigheten för civilt försvar, före detta MSB. Foto: Melker Dahlstrand

De flesta myndigheter ingår i en sektor. Det finns några få undantag, som Skolverket och Myndigheten för psykologiskt försvar.

– Ett fåtal ingår inte i någon sektor alls och har ett mer övergripande ansvar i sina frågor, som exempelvis Myndigheten för psykologiskt försvar.

MYNDIGHETEN FÖR CIVILT FÖRSVAR HÅLLER IHOP HELHETEN

Myndigheten för civilt försvar driver strukturen framåt och ser till att sektorerna fungerar tillsammans. Under 2022–2024 handlade arbetet mycket om att etablera mötesformer, gemensamma processer och praktiska arbetssätt.

Nu när strukturen är på plats går arbetet in i en mer handfast fas.

– Det var mycket analysarbete i början och det är grunden för att kunna bli förmågeskapande. Men nu har politiken varit tydlig med att satsa på åtgärder som kan få effekt på ganska kort tid.

Konkreta åtgärder i sektorerna är till exempel arbete med skyddsrum, trygghetspunkter och mobila kommunikationslösningar. Samtidigt finns utmaningar, som informationsdelning och Nato-anpassningar.

– Vi måste både inom och mellan sektorerna kunna kommunicera med varandra. Och nu när vi är Nato-medlemmar måste vi också kunna hantera den informationen tillsammans på ett effektivt sätt, så att alla arbetar utifrån samma lägesbild.

SÅ GÅR ARBETET TILL PÅ RIKTIGT

I vardagen handlar sektorernas arbete om att skapa gemensamma lägesbilder och fatta beslut tillsammans. Myndigheterna möts regelbundet på olika nivåer – från generaldirektörer till expertgrupper – för att dela information och avgöra vad som behöver göras.

– När vi samlar de sektorsansvariga myndigheterna förväntar vi oss att de bär hem informationen och för det vidare i sina sektorer.

Arbetet bygger på samverkan och förtroende, inte ordervägar.

– Det viktiga är inte att alla gör exakt likadant, men att vi kan samverka och kommunicera effektivt.

I praktiken rör sig frågor mellan nivåer och sektorer tills man når en gemensam lösning. I skarpa lägen handlar allt om att agera med samma lägesbild och samma mål.

– Det är först när vi gör saker tillsammans som vi får fram den samordnade totalförsvarseffekten, säger Annika Elmgart.

TEXT: CHRISTOFFER HIDING

DRÖNARE I MODERN KRIGFÖRING – OCH I VARDAGEN

Drönare kan användas både för att skapa snygga filmer och för att slå ut militära mål. Men vad räknas egentligen som en drönare? Med hjälp av FOI-forskaren Johannes Andersen reder vi ut frågorna.

DRÖNARE HAR PÅ TIO ÅR gått från hobbyprylar till centrala verktyg i både civil och militär verksamhet. Den explosionsartade utvecklingen ser vi på slagfältet i Ukraina, där drönare gått från nischteknik till helt centrala i försvaret av landet.

– Under krigsåren har utvecklingen gått snabbt framåt, just för att det är förhållandevis billiga system som kan slå ut dyra mål, säger Johannes Andersen, som leder ett forskningsprojekt inom drönare på FOI med 130 forskare.

Sverige idag befinner sig där Ukraina befann sig 2014, menar han. Landet har inte anpassat sig i den takt som utvecklingen kräver.

– Vi är fortfarande där Ukraina var 2014 i hur vi tänker oss föra kriget. Vi har inte så många stridsvagnar och stridsfordon och varenda pryl räknas. Då kommer drönare in som en möjliggörare som skapar förutsättningar för oss att forma striden på ett sätt vi önskar.

DEFINITIONEN AV EN DRÖNARE

Men vad är egentligen en drönare? De flesta svenskar tänker kanske på en liten helikopterliknande maskin.

– En drönare är ett system utan människa ombord. Punkt. Det finns många olika typer av farkoster och begrepp; för flygande system använder vi oss av termer som UAV (unmanned aerial vehicle) eller RPAS (remote

piloted aircraft system) men den gemensamma faktorn är att det inte sitter någon i farkosten.

Den första skiljelinjen handlar alltså om att systemet är obemannat, oavsett om det befinner sig på marken, i luften eller på vatten. Men enligt FOI är graden av autonomi ofta viktigare än typen av drönare. De talar om teleopererade, automatiserade och fullt autonoma drönare.

– I ena ytterligheten styr du drönaren som ett radiostyrt flygplan. I den andra finns helt autonoma system, där det räcker att man har instruerat drönaren med handlingsregler, till exempel att självständigt attackera stridsfordon inom ett visst målområde, säger Johannes Andersen.

Viktigast är inte typen av farkost, utan uppgiften.

– Det spelar ingen roll om det är en quadcopter eller ett fastvingesystem. Vad som betyder något är vilken förmåga du kan realisera med systemet.

CIVILT VS MILITÄRT: TVÅ HELT OLIKA VÄRLDAR

Civila drönare är enklare, mindre robusta, och inte byggda för att motstå störning eller angrepp. De används för filmning, inspektion av kraftledning och broar, jordbruksmätningar och av räddningstjänsten vid eftersök.

De civila systemen har i regel begränsad räckvidd och klarar bara att vara i luften kortare perioder. De är byggda för att till exempel ge en översyn över svåråtkomliga

platser och lösa praktiska uppgifter i vardagen, inte för att kunna stå emot fiendlig påverkan.

Militära system däremot är utvecklade för en antagonistisk miljö.

– De är byggda för att fungera när någon aktivt försöker störa eller komma åt dem. Det skiljer sig rejält från civila system.

I Ukraina har drönare visat sig vara så effektiva att frontlinjen i perioder blivit ett ingenmansland. Allt som rör sig där riskerar att slås ut, men tekniken har också gjort att striderna ”stelnat” – båda sidor ser allt.

” EN DRÖNARE ÄR ETT SYSTEM UTAN MÄNNISKA OMBORD. PUNKT.

Johannes Andersen, ledare av ett forskningsprojekt inom drönare på FOI

DÄRFÖR SKER EN EXPLOSIONSARTAD UTVECKLING

Drönare har blivit avgörande i Ukraina av tre skäl, säger Johannes Andersen.

– De är billiga, lätta att bygga och fyller glappet efter system man saknar, som till exempel artilleri.

Dessutom skapar de en krigsekonomisk asymmetri: billiga system kan slå ut dyra fordon.

– Vi ser en kapprustning där Ryssland och Ukraina tävlar i att ta fram nya system som gör äldre system verkningslösa. Det ekonomiska incitamentet driver både spridning och innovation snabbt.

FOI: DRÖNARENS TVÅ HUVUDROLLER

FOI identifierar två grundförmågor: spaning och verkan. Spaningsdrönare kan vara allt från mellanstora och flygplansliknande fastvingsystem till små quadcopters som flyger lågt för att samla in video och koordinater. Gemensamt är att de ger lägesbild och underrättelser utan risk för människoliv.

I praktiken betyder det att spaningsdrönare hjälper soldater att se bakom kullar, byggnader eller skogspartier utan att själva exponera sig för fienden. Verkansdrönare används däremot för att slå ut fordon eller andra mål med stor precision.

Verkansdrönare – som patrullrobotar eller drönare med FPV-teknik (First Person View) som är utrustade med ombordkamera – är ofta snabbare än spaningsdrönare och bär en sprängladdning som styrs mot ett specifikt mål.

– Det är som ett prickskyttevapen på distans. Du kan slå ut ett enskilt mål med väldigt hög precision, säger Johannes Andersen.

DRÖNAREN ÄR ETT TEKNIKSKIFTE

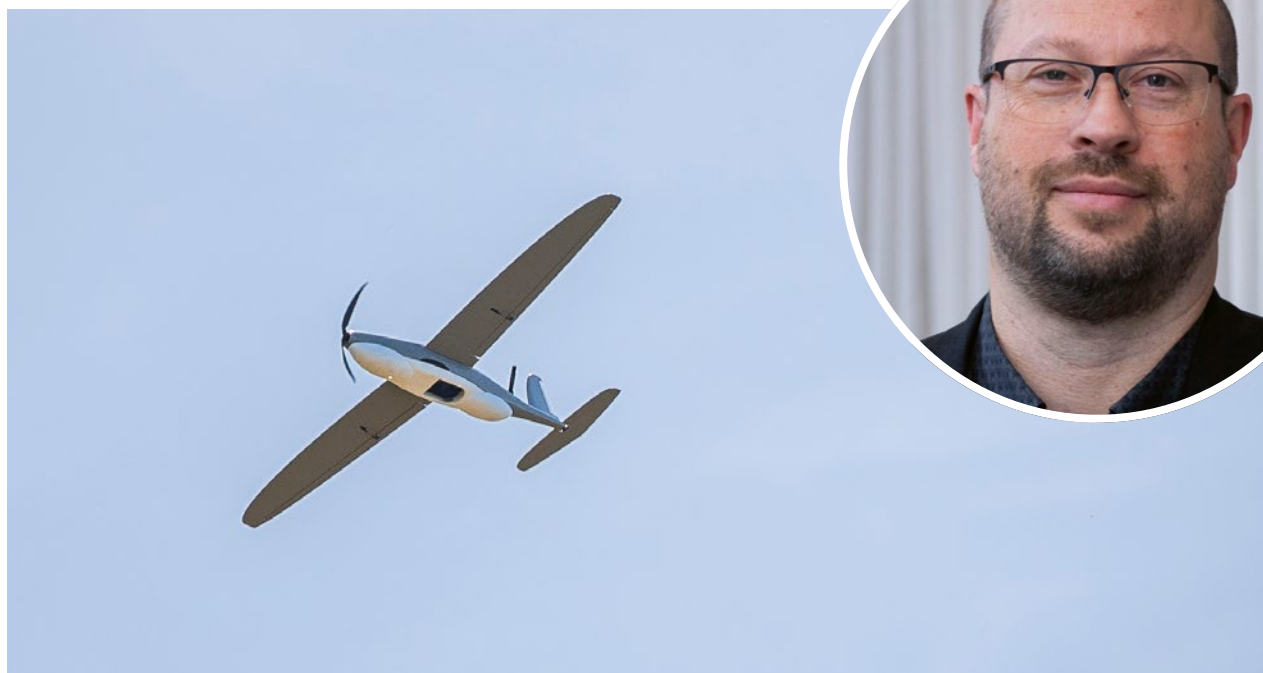
Trots drönarnas stora betydelse i dagens krig tror inte Johannes Andersen att de kommer att dominera framtidens konflikter.

– De kommer vara en viktig komponent, men inte hela lösningen. Vill du vinna tillbaka mark krävs förband som kan integrera drönarna i offensiva operationer.

För Sverige handlar utvecklingen nu om att snabbt anpassa sig.

– Vi ska inte samla drönare på lager. Istället behöver vi kunna ställa om industrin till massproduktion av den senaste typen av drönare i kris. Det kräver både innovation i förbanden och produktionsförmåga i industrin.

TEXT: CHRISTOFFER HIDING

Två drönare – men olika typer av system. Den ovan är ett fastvingsystem och den andra, på sid 20, en sorts quadcopter som kanske påminner mer om allmänhetens uppfattning om hur en drönare ser ut. Foto: Alicia Karlsson / Lilla bilden: Johannes Andersen, forskare och drönarexpert på FOI. Foto: FOI

NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN

HLR-UTBILDNING MED FÖRSVARsutBILDARNA SKARABORG

UNDER TORSDAGEN 6 NOVEMBER genomfördes en utbildning i Vuxen-HLR (hjärt-lungräddning) samt D-HLR (hjärt-lungräddning med defibrillator). Det var en mindre grupp deltagare som deltog, vilket gav goda möjligheter till ökad praktisk träning och djupare individuell återkoppling.

Deltagarna fick öva på bröstkompressioner, inblåsningar och användning av hjärtstartare i olika scenarier. Alla deltagare visade stort engagemang och avslutade utbildningen med godkända resultat. Utbildningen bidrog till ökad trygghet och kunskap i att agera vid hjärtstopp.

Försvarsutbildarna Skaraborg erbjuder regelbundet utbildningar i både Vuxen-HLR och D-HLR, där alla är välkomna att delta – oavsett tidigare erfarenhet.

TEXT: SUZANA NILSSON

Deltagarna tränade bröstkompressioner, inblåsningar och användning av hjärtstartare för att känna sig trygga att agera vid hjärtstopp. Foto: Fredrik Holmkvist

Allt klart för utbildning.

FEM NYA LIVRÄDDARE I BARN-HLR

FÖRSVARsutBILDARNA SKARABORG har arrangerat en utbildning i Barn-HLR (hjärt-lungräddning). HLR skiljer sig mellan barn och vuxna, och har man genomfört båda utbildningarna kan man snabbt anpassa sin insats beroende på situationen. Utbildningsmomenten omfattade bland annat hjärt-lungräddning på barn, hantering av luftvägsstopp, bedömning av medvetande och andning samt larmrutiner och samarbete mellan flera livräddare. Samtliga deltagare blev godkända. Att kunna rädda liv är en färdighet som alla borde ha. Försvarsutbildarna Skaraborg fortsätter kontinuerligt att erbjuda utbildningar i både Barn- och Vuxen-HLR, med målet att stärka samhällets beredskap och ge fler mod och förmåga att agera när det verkligen gäller.

TEXT OCH FOTO: SUZANA NILSSON

INFORMATIONSMÖTE FÖR INSTRUKTÖRER OCH INFORMATÖRER

DEN 9 DECEMBER genomförde Försvarsutbildarna Skaraborg en sammankomst med aktiva kurschefer, instruktörer och informatörer i syfte att gå igenom året som gått, året som kommer, de totalt sett ökade militära uppdragen inom militärregionen och dess påverkan på vår verksamhet samt hur vi i framtiden ska bedriva vår utbildnings- och informatörsverksamhet inom förbundet.

Mötet var uppskattat och det finns förslag om att genomföra liknande sammankomster 1-2 gånger per år.

TEXT OCH FOTO: FREDRIK HOLMKVIST

Informationsmöte med instruktörer och informatörer.

FÖRSVARsutbildarna NORRBOTTEN DONERAR SÅRATTRAPPER TILL LAPPLANDSJÄGARGRUPPEN

FÖRSVARsutbildaren, HEMVÄRNSSOLDATEN och sjukvårdsinstruktören Johan Fort inkom för en tid sedan med en förfrågan till Norrbottensförbundet. Det gällde huruvida Försvarsutbildarna Norrbotten kunde tänka sig bekosta framtagandet av materiel för övning och utbildning i sjukvårdstjänst – närmare bestämt sårattrapper. Svaret blev ett självklart ”ja”.

Att snabbt kunna stoppa blodflödet i djupa sår är en viktig kunskap i stridssjukvården. För att öva in handgreppen behöver man mängdträna på speciella sårattrapper i silikon där det går att pumpa in övningsblod för ökad realism.

Attrapperna, tillverkade av Johan Fort, överlämnades till utbildningsofficer Mathias Royson och Lapplandsjägargruppens chef Jonas Brobakken.

Mathias Royson, Jonas Brobakken och Johan Fort besiktigar sårattrapperna. Foto: Anders Lindberg

– Vi riktar ett varmt tack till Försvarsutbildarna Norrbotten, detta stärker våra möjligheter att öva en viktig färdighet. Just stridssjukvården är ett område där vi satsar fokuserat, bland annat med rekrytering av en utbildningsofficer med inriktning sjukvård, säger Jonas Brobakken.

Lapplandsjägargruppen, med 10. och 11. hemvärnsbataljonerna, är tillsammans med Norrbottensgruppen, med 12. hvbat, de två utbildningsgrupper som finns inom Försvarsutbildarna Norrbottens område.

TEXT: ANDERS LINDBERG OCH OLIVER HANSSON

Genomgång av Försvarsmaktens sambandsmateriel.

ÅRETS SISTA ÖVNING FÖR UNGDOMAR

FÖRSVARsUNGDOM SKARABORG har genomfört sista övningen för 2025. Övningen var förlagd till Skaraborgs regemente med omgivningarna och omfattade förläggningstjänst i kasern (logement) och moment som sambandstjänst med försvarets radiomateriel och under ledning av instruktör från Frivilliga Radioorganisationen. Vidare genomfördes ett pass med utbildning på karta och kompass följt av tillämpad orientering i terrängen. Under övningens sista dag besökte förbundsstyrelseordföranden verksamheten, vilket gav tillfälle till såväl information som möjlighet att ställa frågor.

TEXT OCH FOTO: TILDA ROSENQVIST

TOTALFÖRSVARSDAG MED IF METALL

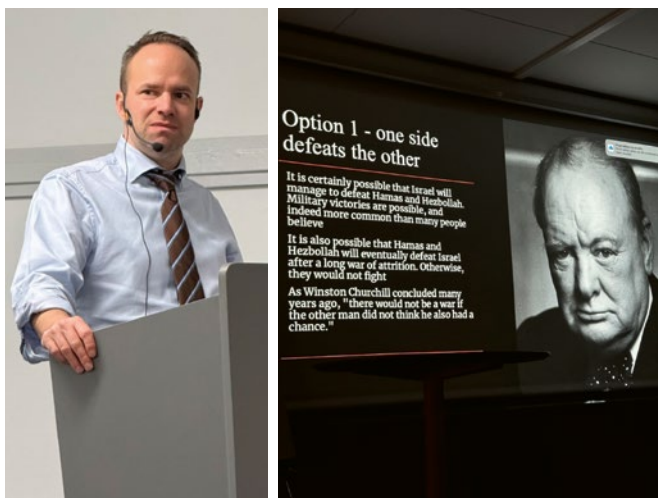
FÖRSVARsUTBILDARNA GÖTEBORG fick en förfrågan från IF Metall på Volvo Cars om vi kunde medverka på deras totalförsvarsdag på Scandic hotell i Hisings-Backa.

Vi plockade ihop ett program som bestod av föreläsningarna För din säkerhet! samt Tillsammans försvarar vi Sverige, med en kompletterade 1,5 timmars information om Nato. Med lunch och raster blev det totalt sju timmar totalförsvarsinformation den dagen.

TEXT OCH FOTO: NILS-BERTIL GARPLAND

Sju timmar totalförsvar i fokus – föreläsningar, samtal och Nato-information när Försvarsutbildarna Göteborg deltog under IF Metalls totalförsvarsdag.

Anders Persson föreläste om krigets dynamik och aktuella konflikter.

FÖRELÄSNING OM KRIGETS DYNAMIK

SKÅNE FÖRSVARSAUTBILDNINGSFÖRBUND och FOS Skåne genomförde i samverkan ett föreläsningsevenemang med den från televisionen kände universitetslektorn, tillika associerade professorn och forskaren på Institutionen för Statsvetenskap vid Linnéuniversitetet, Anders Persson (Ph.D).

65 föranmälda till eventet blev omkring 50 personer med anledning av påsmygande influensatider och andra orsaker. Men vilka åhörare sen, personligen har jag sällan varit med om ett sådant engagemang från publikens sida i samband med en föreläsning.

Det var mycket stimulerande och trevligt, inte minst för Anders Persson.

Anders Persson genomförde en mycket intressant föreläsning som avhandlade allt från krigets dynamik, varför krig så småningom avslutas och inte minst med stort fokus på konflikterna och kriget i Mellanöstern.

Värd för kvällen var Anders Kristiansen, styrelseledamot i Skåne Försvarsutbildningsförbund och tillika ordförande för FOS Skåne.

TEXT OCH FOTO: JERKER ANDERSSON

TFVS I GRÄNSNÄRA NORRBOTTEN

UNDER 2025 SATSADE Norrbottensförbundet, med ordförande Nils Gustafsson och Olle Svensson i spetsen, på att nå ut med verksamhet över större delar av förbundets område – Sveriges största län. Tillsammans med lokaltanknutna förtroendevalda och eldsjalar genomfördes Tillsammans försvarar vi Sverige (TFVS), en föreläsning om det svenska totalförsvaret, på fyra mer sällan uppvaktade orter, i gränsnära delar av länet.

Under våren anordnades tillfällen i Lannavaara och i Pajala. Under hösten anordnades tillfällen i både Övertorneå och i Haparanda. Det lilla samhället Lannavaara, i östra Kiruna kommun, bjöd på stor uppslutning. Av byns cirka 50 invånare deltog 40 %.

De tre förbunden i Norrbotten; Norra, Södra och Östra, gick samman för snart 15 år sedan och för närvarande pågår en satsning för att utöka omfattningen av verksamhet, särskilt i norra och östra Norrbotten. Med hänsyn till den korta landvägen, cirka 50 mil, till en av Rysslands främsta bastioner är totalförsvaret av stort intresse. Gränstrakterna har länge präglats av stark försvarsvilja, och stort försvarsintresse.

Under 2026 kommer satsningen på att nå längre ut i Norrbotten att fortsätta, med särskild ambition på inlandet – utan att släppa taget om de goda kamrater, försvarsvänner och försvarsutbildare som vi hitintills vunnit och återfunnit.

TEXT: OLIVER HANSSON

Stor del av Lannavaara samlat för TFVS, där Försvarsutbildarna Norrbottens ordförande Nils Gustafsson talar om totalförsvaret. Foto: Olle Svensson

ÅRSAVSLUTNING FÖR UNGDOMAR

Ungdomsavdelningen hos Försvarsutbildarna Skaraborg kunde i samband med sin julavslutning 2025 se tillbaka på ett händelserikt år med ett flertal aktiviteter. Utöver de regelbundna träffarna, bland annat i form av helgövningar, har representanter ur ungdomsavdelningen deltagit vid Rikshemvärnschefens tävling för hemvärns- och försvarsungdom samt vid Para Endurance Race, vilket är en uthållighetstävling i regi av Fall-

skärmjagarförbundet. Under året har ungdomsavdelningen även tillförts ett antal nya instruktörer, vilket bådär gott för framtiden.

Vid avslutningen genomgicks även planen för kommande verksamhetsår och så genomfördes en föreläsning av För din säkerhet!.

TEXT: HANS INGBERT

MEDLEMSAKTIVITETER – HÖSTEN 2025 (WEBBINARIER)

UNDER HÖSTEN 2025 genomförde förbundet Militära Självvårdare tre webinarier med fokus på fältprästens roll, utbildning och erfarenheter från internationella insatser.

13 oktober – Brent Nelson

Pensionerade fältprästen och överstelöjtnanten Brent Nelson, med tidigare tjänstgöring vid Pentagon, gav en överblick över den amerikanska arméns utbildningssystem för fältpräster samt deras roll i stabsarbete. Han betonade vikten av att förstå det system man verkar i, att administration utförs korrekt och att ett metodiskt arbetssätt ofta är mer effektivt än snabba lösningar – sammanfattat i uttrycket "*slower is better*".

10 november – Magnus Hedin

Magnus Hedin föreläste om sina erfarenheter från Försvarsmaktens första Natoinsats i Lettland. Han beskrev hur han som

fältpräst följde med ut i Stridsfordon 90 och var närvarande i soldaternas vardag. Erfarenheterna visade tydligt att fältprästen verkar bäst nära soldaterna.

10 december – Johan Nyström och Sandra Lantz

Överstelöjtnant Johan Nyström föreläste om underrättelse- och säkerhetstjänst och betonade vikten av att fältpräster är medvetna om säkerhetshot kopplade till deras moraliska funktion. Sandra Lantz informerade om kommande utbildningskrav, med fokus på behovet av fler instruktörer för att kunna utbilda enligt Försvarsmaktens pedagogik.

TEXT: KARL-HENRIK WALLERSTEIN

FÖRBUNDSMÄSTERSKAP I LUFTGEVÄR

DET ÅRLIGA FÖRBUNDSMÄSTERSKAPET i luftgevärsskytte för medlemmar i Försvarsutbildarna Skaraborg har genomförts i Skytteladan Axvall. Tävligen organiserades och genomfördes i samverkan med Axevalla skytteförening. Tävlings- och skjutledare var Hans Ericsson.

Deltagarna indelades i tre tävlingsklasser; junior, senior och veteran. Samtliga klasser var representerade och skjutställningen var sittande med stöd. Tävlingsmedaljer utdelas till de tre bästa i varje klass. För 2025 utkorades följande medaljörer:

Veteran

1. Valter Andersson 200

Junior

1. Axel Bergman 190,8

2. Leo Bjurén 181

Senior

1. Mats Gustafsson 196

2. Anna Bergman 195

3. Fredrik Holmkvist 191

TEXT: HANS INGBERT

Tävlingsledarens genomgång inför skjutning. Foto: Mats Gustafsson

Deltagare ur frivilliga försvarsorganisationer inklusive ordföranden i FOS Skaraborg.

BEREDSKAPSRÅD SKARABORG

SAMTLIGA FRIVILLIGA försvarsorganisationer var inbjudna till höstens möte med Beredskapsråd Skaraborg. Beredskapsrådet arrangeras av kommunerna i Skaraborg, denna gång med Lidköping som organisatör. Rådet behandlar aktualiteter kring krisberedskap och höjd beredskap. Mötet hade fokus på värdlandsstöd och aktuell hotbild, information från länsstyrelsen, polisens krigs- och beredskapsplanering, Svenska kyrkans beredskapsuppgifter inklusive begravnings-tjänsten samt pågående utveckling av räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB). De frivilliga försvarsorganisationerna representerades av ordföranden i FOS Skaraborg, Försvarsutbildarna, Reservofficerssällskapet, Röda Korset, Civilförsvarsförbundet, Frivilliga Automobilkåren samt Frivilliga Radioorganisationen.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

KRÖNIKAN

Gunilla Svantorp. Foto: Länsstyrelsen Östergötland

ALLA BEHÖVS – ALLA KAN GÖRA SKILLNAD

DET FINNS SEDAN EN TID en tydlig politisk riktning för att vi ska återbygga totalförsvaret i Sverige. Ett totalförsvaret som bygger på att det militära och civila försvaret samarbetar för att tillsammans skydda och försvara vårt land.

Målen för civilt försvar är också tydliga. Vi ska ha förmåga att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, ha förmåga att inom Natos kollektiva försvar bidra till det militära försvarets förmåga, skydda civilbefolkningen och upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

PLANERING, ÖVNING, TRÄNING

2022 inrättades därför, på uppdrag av regeringen, en organisation för en högre regional nivå i det civila försvaret (förordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser). Länsstyrelserna delas in i sex civilområden med varsin civilområdeschef. Det betyder att jag som landshövding i Östergötland också är civilområdeschef för Östergötland, Jönköping och Kalmar.

I vårt civilområde är vi nu inne på tredje året av planering, övning och träning. Det gör vi i många olika konstellationer. Inom våra respektive länsstyrelser och tillsammans med andra aktörer i vårt civilområde och tillsammans med Försvarsmakten. Och mellan de sex civilområdena och alla 21 länsstyrelser och vi tar stora steg framåt.

Att planera, öva och träna tillsammans leder till viktiga lärdomar. Vi bygger relationer samtidigt med det viktiga beslutsfattandet som kommer krävas i skarpa situationer. Det innebär också att vi inom Nato bidrar till att agera avskräckande. Självklart ska allt vi gör präglas av att alla som deltar är lika viktiga, så mångfald och jämställdhet är utgångspunkt i vårt arbete.

En av de viktiga uppgifter vi som myndighet har är att bidra till försvarsviljan. För att lyckas med det är det viktigt att vi bidrar med information och dialog om det osäkra omvärldsläget.

Vi bygger tillsammans stärkt förmåga när olika civilsamhällsorganisationer träffas eller har utbildningar.

FRIVILLIGA BEHÖVS

Att öka motståndskraften och försvarsviljan handlar inte bara om att ha nödvändiga livsmedel eller vatten hemma utan framförallt om att bidra med den förmåga man själv som enskild individ har. Vi som myndigheter, våra kommuner och regioner kommer att ha behov av många frivilliga som engagerar sig för att bidra. Det kan handla om att gå med i Hemvärnet eller engagera sig i någon av de frivilliga försvarsorganisationerna som finns och genom det bidra till att samhället fortsätter fungera även i kris och i värsta fall krig.

Att engagera sig handlar inte minst om att bidra till att medmänniskor runt oss i vardagen upplever en större trygghet när de får stöd och hjälp. Trygghet skapas också genom relationer. Att lära känna sin granne, föräldrarna till barnens fotbollskompisar eller de som bor i närheten av din gamla mamma är också ett sätt att göra skillnad den dagen det behövs. Eftersom det ökar din kunskap om det du möter i vardagen.

Ett av våra allra viktigaste budskap oavsett vem vi möter är alltid att alla kan göra skillnad. Tillsammans blir vi starka.

GUNILLA SVANTORP, Landshövding i Östergötland och Civilområdeschef för Sydöstra civilområdet

UNG LEDARE INOM FÖRSVARsutbildarna – ATT GE TILLBAKA

Emelie Hassel Broo, styrelseordförande för Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal, driven av engagemang och viljan att ge tillbaka. Foto: Sara Bergqvist

Emelie Hassel Broo är ung och engagerad. Styrelseordförande för Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal på västkusten blev hon redan som 37-åring. Samtidigt som hon är aktiv inom Försvarsutbildarna bollar hon heltidsarbete och två små barn.

EMELIE ÄR FÖRENINGSMÄNNISKA in i märgen. I ungdomen var hon engagerad i idrottsrörelsen och senare även inom olika frivilliga försvarsorganisationer. Allt började med en sommarkurs arrangerad av Flygvapen-frivilliga på Sätenäs, som i sin tur inspirerade till de vinterutbildningar som Emelie senare tog sig an längre norrut i landet.

– Det var väldigt kul och utmanande. Vi var ungdomar som delade samma intresse och vi utvecklades tillsammans, berättar Emelie.

Delade motgångar, skratt och upplevelser skapade ovanligt starka band. Några av dem har kontakt än idag och Emelie säger att det betyder mycket för henne som vuxen att de på olika sätt har följts åt genom livet. En före detta kursare som Emelie inte hade sett på runt tio år visade sig också vara engagerad i försvaret än idag.

– Vi gick sommarkurs på F7 ihop och när vi sågs berättade han att han var delegat på reservofficersutbildning. Det var en glad överraskning, säger Emelie.

DRIVKRAFTEN BAKOM

Att kunna bidra utifrån sin egen förmåga, ordningssinne och personlig utveckling är drivkrafter som ligger bakom Emelies engagemang. Att kunna bidra till att andra ska få en så bra utbildning och upplevelse som möjligt. Det viktigaste för henne är att ge tillbaka till verksamheten.

– Det jag fick i form av stöd och inspiration när jag var runt 15 år – att det ska finnas kvar. Att det också ger en som kursdeltagare något som är viktigt, förklarar Emelie. Mycket av uppdraget går ut på att få styrelsens arbete att fungera, planera möten och hantera mycket kontakter med utbildnings-, rekryterings- och ungdomsansvariga.

– Det roligaste är att se när vi har levererat något. Exempelvis när ungdomarna haft en utbildningshelg och att få veta i efterhand att det var så här många och de tyckte det här var väldigt givande, menar Emelie.

FAMILJEN OCH FÖRENINGEN

Att bolla livet med föreningsarbetet kan ibland vara utmanande. Men Emelie ser positivt på sina prioriteringar. Barnen som är sex och åtta år gamla har varit med på flera av de möten för Försvarsutbildarna som Emelie varit på.

– De har varit med på många styrelsemöten när de var yngre och när jag har jobbat på kurs har familjen också kunnat vara med. Barnen känner därför de jag arbetar med i styrelsen. Om jag säger att jag pratar med mina kollegor så vet de att det kan vara 'Thorsten' eller 'Ulla', berättar Emelie.

VÄXA IN I SITT UPPDRAG

Hon har varit med i styrelsen i 6 år. Med facit i hand berättar Emelie att de första två åren var det mycket hon inte visste. Som tur var fanns stabila människor runt omkring henne som kunde stötta och förklara för att hon skulle förstå organisationen. Det här är något som Emelie hoppas kunna föra vidare också.

– Ska vi inte skrämman bort unga måste det finnas en tillåtande kultur, menar hon. Det finns fortfarande mycket hon känner att hon kan bidra med till verksamheten och hon ser ljus på framtiden.

– Jag vill gärna sitta kvar länge till, så länge jag kan vara med och bidra och utveckla verksamheten, säger Emelie.

TEXT: SMILLA FRYKHOLM

MSB blev Myndigheten för civilt försvar från årsskiftet

MSB BLEV Myndigheten för civilt försvar från och med årsskiftet. Myndigheten för civilt försvar är den ledande, inriktande och samordnande myndigheten i det civila försvaret. Myndigheten ska säkerställa att samhället är förberett för kris, höjd beredskap och krig, skriver myndigheten i en nyhetsartikel på sin hemsida och fortsätter:

”Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget. För att stärka vårt totalförsvar och skapa en tydligare ledning av det civila försvaret blev MSB från den 1 januari 2026 Myndigheten för civilt försvar.”

– Vårt lands totalförsvar, det militära och det civila försvarets gemensamma förmåga, kommer stärkas ytterligare genom att Sverige får en tydligare ledning och samordning av det civila

försvaret, säger Mikael Frisell, generaldirektör.

Myndigheten för civilt försvar ska fokusera på att höja förmågan i det civila försvaret och ha kriget som den dimensionerande hotbilden.

MSB blev Myndigheten för civilt försvar 1 januari 2026. Foto: Myndigheten för civilt försvar

Mattias Ardin ny rikshemvärnschef

ÖVERBEFÄLHAVAREN har utsett Mattias Ardin till rikshemvärnschef. Han tog över efter generalmajor Laura Swaan Wrede som i sin tur gått vidare till annat uppdrag inom Försvarsmakten, berättar Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Det är med stor stolthet jag tar över befälet för stridskraften Hemvärnet. Den militära närvaron över hela landet i form av militärregioner och hemvärnsförband har under ett antal år varit en röd tråd i min karriär och ligger mig extra varmt om hjärtat.

Mattias Ardin har en lång karriär inom Försvarsmakten, både nationellt och internationellt. Bland annat har han tjänstgjort som chef för Mellersta militärregionen, chef för Gotlands regemente, ansvarig för återetablering på Gotland, chef för Rikshemvärnsavdelningen samt genomfört insatser i Kosovo och Afghanistan. Hans senaste befattning har varit som ställföreträdande rikshemvärnschef.

Mattias Ardin tillträdde som rikshemvärnschef den 9 januari och i samband med det befordrades han till generalmajor.

Generalmajor Mattias Ardin ny rikshemvärnschef. Foto: Filip Djärv / Försvarsmakten

Totalförsvaret övas av Myndigheten för civilt försvar

I SLUTET AV FÖRRA ÅRET ledde Myndigheten för civilt försvar den första i en serie stora centrala övningar i Övning av totalförsvar, ÖTF. Övningarna kommer att pågå till och med 2027 och involverar totalförsvaret på flera nivåer och professioner.

”Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget. Vårt totalförsvar måste stärkas snabbt och samlat – civilt och militärt tillsammans. Ett starkt totalförsvar gör oss bättre rustade för att försvara Sverige och våra allierade”, skriver myndigheten på sin hemsida i en nyhetsartikel.

Först ut att övas var jurister och sakkunniga från sektorsansvariga myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser och Försvarsmakten. Även beredskapsmyndigheter som inte hör till beredskapssektorerna, som Myndigheten för psykologiskt försvar, Migrationsverket och Skolverket, deltog.

– Den första övningsaktiviteten visade på en samlad kraft och kompetens bland nyckelaktörer i det svenska totalförsvaret, säger Sofie Ivarsson, övningsledare på Myndigheten för civilt försvar.

FOI: Så kan organiserad brottslighet hota den svenska samhällsmodellen

KOMMUNERS EKONOMI, Sveriges förvaltning, det politiska systemets legitimitet och välfärdssystemen kan hotas av organiserad brottslighet och hybrida hot, skriver Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, i en artikel på sin hemsida. Forskare på FOI går i en rapport igenom hur organiserad brottslighet utmanar den svenska samhällsmodellen.

Rapporten, skriven på uppdrag åt Försvarsdepartementet, diskuterar sårbarheter i den svenska samhällsmodellen och hur de kan utnyttjas av antagonistiska aktörer. Författarna tittar särskilt på gränssytorna mellan hybrida

hot, organiserad brottslighet och terrorism. Hybrida hot handlar om att statliga och icke-statliga aktörer bedriver subversiv verksamhet mot andra stater under tröskeln för krig.

Studien ställer tre frågor: Vilka sårbarheter finns i den svenska samhällsmodellen? Vilka principiella värden är det som hotas? Hur kan terrorgrupper och främmande makt använda aktörer inom organiserad brottslighet för att utnyttja samhällets sårbarheter?

I rapporten svarar man på frågorna och lämnar förslag på framtida forskning.

Så används obemannade farkoster i markstriden i Ukraina

OBEMANNADE FARKOSTER har en mycket stor påverkan på hur kriget förs i Ukraina. Den ukrainska militären har visat att även tekniska system med stora begränsningar kan ge stora fördelar i markstrid, skriver Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, i en nyhetsartikel på sin hemsida.

I rapporten Obemannade farkoster för markstriden - erfarenheter från Ukraina, går forskare på FOI igenom hur både Ryssland och Ukraina använder obemannade farkoster och en av slutsatserna är att

utvecklingscykeln från design och utveckling till operativ användning är extremt snabb, det handlar om veckor och inte månader. En annan slutsats är att det är sannolikt att UAV:er (obemannade luftfarkoster) med teknisk förmåga att självständigt upptäcka, klassificera och bekämpa mål kommer att börja användas i större skala redan under hösten och vintern 2025. I officiella uttalanden säger både Ukraina och Ryssland att en mänsklig operatör ska besluta om ett mål ska bekämpas av farkosten.

Natos försvar mot Ryssland testades i cyberförsvarsövning

STRÖMAVBROTT, CIVILT KAOS och bortfall i kommunikation genom rymden drabbade Natos trupper under sju dagar när Nato stod värd för sin största cyberförsvarsövning någonsin under Cyber Coalition 2025, skriver Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida. Målet med övningen var att testa alliansens beredskap mot en pågående fientlig attack på civil och militär digital infrastruktur.

Övningen involverade hundratals deltagare från 29 Natoländer och sju partnerländer, inklusive Ukraina.

Den hölls i anläggningen CyberRange14 – byggd av Estlands försvarsministerium i kölvattnet av en förlamande rysk cyberattack 2007.

– Jag är mycket nöjd med årets genomförande, det gav oss möjlighet att öva våra funktioner och vidareutveckla våra metoder, säger major Tobias Malm, övningsansvarig för Sveriges medverkan.

Inom Försvarsmakten har övningen fokuserat på ledningsfunktionen inom cyber. Övningen samlade totalt 1 300 deltagare.

Driftledare för specialskyddsrum behövs vid höjd beredskap och krig. Foto: Myndigheten för civilt försvar

Förslag på förändringar för personalförsörjning inom befolkningsskyddet

MYNDIGHETEN för civilt försvar har överlämnat sin redovisning om hur civilplikt kan användas för att stärka beredskapen inom befolkningsskyddet. I redovisningen föreslår myndigheten flera förändringar som syftar till att säkra personalförsörjningen för två centrala funktioner vid höjd beredskap och krig: driftledare för specialskyddsrum samt utrymningsledare.

– Sverige ska ha ett modernt och väl anpassat skydd för civilbefolkningen. Befolkningsskyddet är en av de viktigaste hörnstenarna i det civila försvaret, säger generaldirektör Mikael

Frisell, i en artikel på myndighetens hemsida.

Myndigheten för civilt försvar konstaterar att civilplikt är ett viktigt verktyg för att säkerställa bemanning vid höjd beredskap men att den inte är lämplig för befattningen utrymningsledare. Rollen behöver fungera även i fredstid och bör därför fortsatt bemannas av ordinarie personal eller frivilliga.

I dagsläget behövs dock ändringar i lagstiftningen för att civilplikt ska kunna aktiveras inom befolkningsskyddet. De första utbildningarna föreslås genomföras 2028–2031.

Nytt Natohögkvarter för Sverige, Finland och Danmark

VID EN CEREMONI i Helsingfors i början av december uppmärksammades flytten av det operativa ansvaret för Sverige, Finland och Danmark till Natos operativa högkvarter i Norfolk. Förflyttningen innebär att samtliga nordiska länder kan ledas från ett och samma operativa högkvarter, skriver Försvarsmakten på sin hemsida.

Högkvarteret i Norfolk, USA (Joint Forces Command Norfolk) är Natos nyaste och enda operativa högkvarter på andra sidan Atlanten. Från JFC Norfolk leds Natos avskräckningsaktiviteter och kollektiva försvar i alliansens nordvästra operationsområde

vilket innefattar norra Europa, Atlanten och den arktiska regionen.

Både Norge och Island har sedan tidigare tillhört JFC Norfolk. Sverige och Finland leddes efter Natoanslutningen liksom Danmark, under JFC Brunssum i Nederländerna. Men från och med nu kan samtliga nordiska länder samlas under ett och samma högkvarter.

Det nordvästra operationsområdet utgör nästan 80 procent av Natos totala operationsområde. Det sträcker sig från USA:s Atlantkust i väst till den norska och finska gränsen mot Ryssland i öst.

Prins Carl Philip – beskyddare av Försvarsmaktens blodverksamhet

SOM BESKYDDARE AV Försvarsmaktens blodverksamhet besökte Prins Carl Philip Stockholms amfibieregemente, Amf 1, för att ge blod och följdes av SVT som filmade ett inslag till Året med Kungafamiljen, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Prinsen gjorde sin värnplikt på amfibieregementet och muckade 2001 efter att ha genomgått utbildning som båtchef på Stridsbåt 90.

Samtidigt med Prinsen gav även ställföreträdande regementschef överstelöjtnant Berge och fanjunkare Johansson blod ombord på Blodcentralens trailer.

I artikeln uppmanar Försvarsmedicincentrum och Försvarsmaktens blodverksamhet den som redan är godkänd blodgivare att lämna blod. Den som ännu inte blivit blodgivare rekommenderas att gå in på geblod.nu och anmäla sig.

Blodgivning i Blodcentralens trailer, Amf 1. Foto: Gustaf Rydelius / Försvarsmakten

Marinen provsköt ny torped

DEN NORDLIGA VINDEN har mojnät och sjön har börjat lägga sig när korvetterna lämnar hamnen i den kalla gryningen. Dagens uppgift: Att tillsammans med ubåten som väntar under ytan skjuta med det nya lätta torpedsystemet, torped 47. I korvettens stridsledningscentral har fartygets ubåtsjaktofficer precis avfyrat en torped 47.

– Torped i vattnet, normal utskjutning, tråd löper väl, säger ubåtsjaktofficeren i sitt headset på fartygets interna kommunikationssystem.

Sekunderna senare träffas målet, en stor pråm som lyfter någon meter av explosionen.

– Vi validerar det nya lätta torpedsystemet, från förberedelser ombord på fartyget till detonation i målet, och kan konstatera att jag är nöjd och att det nya systemet har full funktionalitet, säger kommandör Robert Schöllin, chef för marinens materielkontor.

Torped 47 används av marinens korvetter och ubåtar för ubåtsjakt och ytmålsbekämpning. Den nya torpeden är skraddarsydd för den speciella undervattensmiljön i Östersjöregionen, skriver Försvarmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Torped 47 avfyrad från en av marinens korvetter. Foto: Ola Jacobsen / Marinen

Danska specialförband sattes in mot svenska flygbasjägare

UNDER TIO DAGAR har danska specialförband utmanat svenska flygbasjägare i en unik innovationsövning kallad GERI. Målet var tydligt, att lämna gamla, långsamma processer bakom sig och skapa nya lösningar genom nära samverkan mellan FMV, försvarsindustrin och soldaten längst ut på linan. Detta skriver Försvarmakten i en artikel på sin hemsida.

– Tidigare hade vi för mycket tid och för lite medel, vilket ledde till segdragna och toppstyrda processer. Nu är läget annorlunda och vi vill visa att det går att arbeta snabbare och mer flexibelt, säger försöksledaren Anton.

Övningen var dubbelsidig, fullt tillämpad och händelsestyrd, utan förskrivna moment. Allt sker i realtid, vilket gjorde övningen både svårare och mer verklighetstrogen.

Förutom Flygvapnets egen personal deltog telekrigs-, säkerhets- och jägarförband från Armén, Marinen och Hemvärnet.

Motståndaren utgjordes av det danska specialförbandet Jægerkorpset, med uppdraget att inhämta information och slå ut skyddsvärden vid flygbasen Hagshult.

Försök med lätta terränggående patrullfordon bidrog till ökad rörlighet i jakten på motståndaren. Foto: Joel Thungren / Försvarmakten

Rekordstor tillväxt av nya specialistofficerare

DEN 12 DECEMBER fick Sverige och Nato ett starkare försvar genom ett rekordstort tillskott av närmare 500 nya sergeanter, skriver Försvarmakten i en artikel på sin hemsida. De utnämndes av ÖB Michael Claesson vid en värdig och festlig examensceremoni i Militärhögskolans Halmstads regi på Halmstad arena. Därmed stärks krigsförbandens förmåga i stora delar av Försvarmakten.

– Att se Försvarmakten bokstavligen växa framför ögonen på mig med alla dessa nya specialistofficerare som gör Försvarmakten starkare är en

fantastisk och stärkande känsla, säger ÖB Michael Claesson med eftertryck.

Elin Martini, specialistofficer på skydds- och fältarbetskompaniet på Norrbottens flygflottilj, F 21, kommer bland annat att utbilda värnpliktiga inom räddningstjänst och ammunitionsröjning.

– Jag tycker om att utbilda och motiveras av att se andra växa och göra laget bättre, samtidigt som jag vill utvecklas själv inom min funktion. Jag vill vara en person i krigsförbandet som går att lita på när det verkligen gäller.

Sverige stärker Natos hundtjänst

FÖRSVARMAKTENS hundtjänstenhet har genomfört den andra upplagan av Military Working Dog Nordic Training Symposium, MWDNTS. Ett åttiotal hundförare och hundtjänstpersonal från USA, Storbritannien, Nederländerna, Belgien och Norge deltog tillsammans med ett 50-tal hundar.

MWDNTS är ett internationellt symposium inom ramen för Nato med syfte att stärka samarbetet mellan länderna och vidareutveckla användandet av tjänstehundar i militära sammanhang, skriver Försvarmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Jag tycker det är viktigt att vi som medlemmar i Nato visar

att FHTE, Försvarmaktens Hundtjänstenhet, genom Luftstridsskolan som kompetenscentrum har ambitionen att bjuda in och dela med oss av våra kunskaper och erfarenheter, säger Peter Öhring från FHTE som ansvarade för symposiet.

Föreläsningar och diskussioner har blandats med praktiska övningar där hundförare och hundtjänstpersonal från de deltagande länderna fått ta del av ett brett spektrum av ämnen, från CBRN (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot), till minröjning och skyddsarbete med patrullhundar.

Civila medarbetare får soldatutbildning

UNDER TRE VECKOR, uppdelade vid olika tillfällen under hösten 2025, har civila medarbetare vid Eksjö garnison genomfört sin kombattantutbildning – en grundläggande soldatutbildning som ger insyn i militär verksamhet och kunskap att kunna verka och skydda sig i händelse av krig, skriver Försvarmakten i en artikel på sin hemsida. Syftet är att ge civilanställda med krigsplacering inom Försvarmakten en förståelse för soldatens vardag, samtidigt som de får de grundläggande färdigheter som krävs för att kunna bidra till det militära försvaret.

– Detta är en grundläggande militärutbildning för civilanställda

som har en krigsplacering inom Försvarmakten. De får kunskap om de egenskaper som krävs i en krigssituation, säger fanjunkare Hampus Elisson, utbildningsansvarig.

Utbildningen inleds med en teoretisk del som behandlar bland annat säkerhetsbestämmelser, krigets lagar, sjukvård och CBRN. Därefter följer en vecka med vapentjänst där deltagarna lär sig hantera och skjuta med automatkarbin. Den sista veckan fokuserar på fälttjänst – att resa förläggning, ordna eldposter och gräva värn samt hantera rutiner i fält.

Förslag om civilplikt inom kommunal räddningstjänst

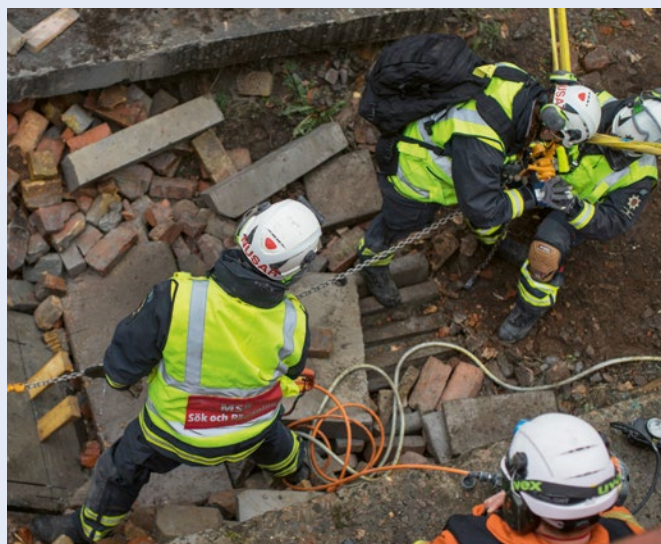
MYNDIGHETEN för civilt försvar (tidigare MSB) har överlämnat slutredovisningen om förberedelserna att införa civilplikt efter mönstring inom kommunal räddningstjänst. Enligt förslagen ska kommunal räddningstjänst förstärkas med drygt 16 000 civilpliktiga till 2035, skriver myndigheten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Regeringen gav dåvarande MSB i uppdrag förra året att analysera och bedöma vilka åtgärder som krävs för att införa civilplikt med mönstring och lång grundutbildning inom kommunal räddningstjänst. Målet är att

stärka samhällets beredskap och säkerställa att kommunal räddningstjänst har tillgång till den personal som krävs vid höjd beredskap och ytterst krig.

– Civilplikten är en avgörande pusselbit för att ha tillgång till den personal som behövs under höjd beredskap och krig. Det är tydligt genom de erfarenheter vi fått med oss från samarbetet med Ukraina, säger generaldirektören Mikael Frisell.

Mönstring av ungdomar födda 2008 ska påbörjas under 2026 och grundutbildningen beräknas starta 2027.

Utbildning av civilpliktiga till räddningstjänst ska starta 2027. Foto: Melker Dahlstrand / Myndigheten för civilt försvar

Civil-militärt samarbete banar väg för nya innovationer

EN HANGAR PÅ MALMEN i Linköping fylldes nyligen av innovation när Helikopterflottiljen arrangerade Flygvapnets innovationsdag – en mötesplats för militära verksamheter, forskning och företag med ett gemensamt mål: att stärka Sveriges försvarsförmåga genom innovativa lösningar.

Dagen inleddes av flygvapenchef Jonas Wikman, som betonade hur viktig innovationskraften är i det dagliga arbetet, inte minst längst ut i förbandens verksamhet.

– Facit finns inte hos oss i ledningen, utan här i rummet och längst ner på backen, sade

han i sitt öppningstal, vilket Försvarsmakten berättar om i en artikel på sin hemsida.

På plats fanns även flera representanter från universitet och näringsliv. Defence Hub Sweden – ett samarbete mellan Linköping Science Park, LEAD, Norrköping Science Park och Linköpings universitet – berättade om sitt arbete med att identifiera behov inom försvarssektorn och koppla samman idéer med rätt kompetens.

– Utmaningen är inte innovation, utan implementeringen, konstaterade Elina Jonsson, projektledare vid Defence Hub Sweden.

Regeringsbeslut om överföring av cybersäkerhetsverksamhet till FRA

REGERINGEN GER Försvarets radioanstalt, FRA, i uppdrag att förbereda överföringen av informations- och cybersäkerhetsverksamheten som idag bedrivs vid Myndigheten för civilt försvar, skriver FRA i en nyhetsartikel på sin hemsida. Uppdraget ska genomföras så att verksamhetens uppgifter kan integreras i Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC), som är en del av FRA från den 1 juli 2026.

– Det här är en viktig satsning för att Sverige ska stå bättre rustat mot cyberangrepp

och kunna skydda våra mest samhällsviktiga funktioner. Genom att samla kompetens och resurser stärker vi hela samhällets motståndskraft. Vi önskar den personal som berörs varmt välkomna till FRA, säger myndighetens generaldirektör Björn Lyrvall.

Beslutet bygger på slutsatserna i utredningen Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet (SOU 2025:79), som pekar på behovet av en mer samlad och kraftfull struktur för att skydda Sverige mot cyberhot.

FOI-rapport: Vem vill göra lumpen?

MÖNSTRANDE UNGDOMARS socioekonomiska bakgrund har en begränsad betydelse för deras inställning till att göra värnplikt. Större betydelse har föräldrarnas migrationsbakgrund. Ungdomar som är födda i Sverige med utlandsfödda föräldrar är mer tveksamt inställda till att göra värnplikt, skriver Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, i en nyhetsartikel på sin hemsida.

På uppdrag av Försvarsmakten har forskare på FOI för första gången undersökt vilken betydelse social bakgrund har för svenska ungdomars

inställning till att göra värnplikt.

– Ungdomar vars föräldrar har högre utbildning och höga inkomster är något mer positivt inställda till att göra värnplikt än de med låga inkomster och låg utbildning. Fast skillnaderna är små. Men det är tydligt att ungdomar som är födda i Sverige, men har utlandsfödda föräldrar, är mer tveksamt inställda till att göra värnplikt. Det kan inte förklaras av bakomliggande skillnader i föräldrarnas socioekonomiska status, säger forskaren och rapportförfattaren Peter Bäckström.

Sveriges beredskapsmyndigheter samlades

I SLUTET AV FÖRRA ÅRET samlades beredskapssystemets samtliga myndighetschefer till årets stora Civila beredskapsråd, skriver Myndigheten för civilt försvar i en artikel på sin hemsida.

Årets möte präglades av ett tydligt budskap: Det civila försvaret befinner sig i ett skede där planering måste kompletteras med handling. Det vi åtgärdar nu ska ge skyndsam effekt i stärkt förmåga. Flera viktiga byggstenar har kommit på plats under året, till exempel Utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030, som är ett stöd i fortsatt planering, och Överens-

kommande, om inriktning och samordning, som tydliggör ledningssystemet mellan aktörer.

– Det har hänt otroligt mycket under 2025, men vi kan inte slå oss till ro. Hotbilden är dynamisk och gapet mellan hot och förmåga är i ständig rörelse. Det är tillsammans vi bygger det civila försvaret – ingen annan kommer att göra det åt oss, sa Mikael Frisell, generaldirektör för Myndigheten för civilt försvar.

En central fråga framåt är hur de kommande extra tilldelade medlen för civilt försvar ska fördelas för att skapa största möjliga effekt.

Nyheterna är sammanställda av NICLAS FRANKLIN.

B**Posttidning**

Ej retur

20273870

Avsändare: Svenska Försvarsutbildningsförbundet, Box 5034, 102 41 Stockholm

VI BEHÖVER FLER!

Tidningen Försvarsutbildaren söker skickliga skribenter som är vana att intervjua och som kan fotografera. Redaktionen består av en grupp frilansskribenter och leds av en redaktör. Uppdragen består av allt från enklare telefonintervjuer till omfattande tema-reportage och besök hos Försvarsutbildarnas kursverksamhet runt om i Sverige.

Som en del av urvalet kommer du att få skicka in ett tidigare publicerat reportage som du själv har skrivit. De vi väljer ut kommer dessutom att få skriva en ensidesartikel om en kurs med samma instruktion som våra befintliga skribenter har så att vi kan bedöma din skrivförmåga. För detta utgår ingen ersättning då texten inte kommer att publiceras.

Låter det som något för dig?

Skicka in en kort beskrivning av dig själv och bifoga ett tidigare publicerat reportage som du själv har skrivit till info@forsvarsutbildarna.se

Kontakta chefredaktören Kristoffer Bäckström för mer information via kristoffer.backstrom@forsvarsutbildarna.se

Har du läst klart tidningen? Ge den till någon som du tycker om.